

GAZDASÁGI LAPOK

12. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Március 22.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabíráásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrásy-ut 28.

Törlesztéses kölcsönök földbirtokokra

100.000 koronától feljebb, a pénzügyet szakértője által a helyszínen megállapított **valóságos** érték $\frac{2}{3}$ -ig eszközöl a **legkedvezőbb** feltételek mellett az e téren a legjobb eredményeket elért alanti cég. Elsőrendű **ajánlatok** ismert nagybirtokosoktól. Minden kérdezős üdésre megbízható felvilágosítás **díjmentesen** nyújtatik. Előleges megbeszélés végett a cég egyik beltárgya kívánatra **saját költségükön** utazik a kölcsönt felvenni óhajtó birtokos urakhoz. Szükséges okmányok: telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv. Czim: **FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, Eötvös-utca 19. sz. (Eötvös-udvar) saját ház. Telefon 25-40.**

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legelőssőbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kívánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképv elő e.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János
Szegeден. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főttalálója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontos in eszközzítetnek.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-
űtések, légszesz- és vízvezetékek,
csatornázások, szellőztetések, clozet-
tek, szivattyúk, vízeróművi emelő-
gépek stb., nemkülönben kőszén-,
olaj- és petróleum-váladákból nyert
gázok értékesítését célzó készü-
lékek létesítését, városok, indóhá-
zak, nagyobb épületek és gyárak
számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem
előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű
kőagyag-csövek raktáron.

Gazdák figyelmébe!

Schloesing Theofil világhírű francia agrikultur-vegyész által **Marseille**-ben gyártott egyedül álló védekezési szere a **peronospora**, **lisztharmat**, **fenésedés**, **sárgaság**, **fürtrothadás**, **szőlómolyok**, **hernyók**, **burgonya peronosporája** és **gyűrűs betegsége**, valamint minden más a mező, szőlő és kertgazdaságban előforduló **gomba** és **rovar élősködők** ellen; továbbá **G. & V. Moreels, Gand** (Belgium) feltárt **Peru-Guano**, a világ legjobb, legelőssőbb és legértékesebb szerves trágyájának egyedüli vezérképviselete a magyar birodalom területére:

Frankl Adolf banküzlete

Budapest, Eötvös-utca 19. (Saját ház.)

Árajánlattal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb

a **CSÉRY-féle szemét-trágya**, mely a legelőssőbb **phosphort**, **kálit** és **nitrogént** tartalmazó **természetes trágya**. Az **istállótrágyát** tartalomban és hatásban **jóban felülmulja**. Rövid idő alatt **rengeteg nép-szerüség**re tett szert. Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási

telepen: **BAYERTHAL és LEVY** cégnél, Budapest, V., Bálvány-utca 26. sz.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Uradmali főtisztnek

ajánlkozik egy minden irányban kitünően képzett és a legjobb ajánlatokkal rendelkező egyén. Ajánlatok „B. 591.” alatt.

15 évi

praxissal állást keres április 1-jére egy kis családú, 38 éves gazdasízt, ki gyakorlatát Léván, Leidenfrosz és néhai Ordódy Pál gazdaságában szerezte. Szíves megkeresések 697. S. B. jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

34 éves

uradmali kertész, ki a kertészet össz-s ágazataiban szakképzett. E téren oklevéllel kitüntetve, 20 évi gyakorlattal, a román, német nyelveket is bírja. Áprilisi belépésre alkalmazást keres. Megkereséseket „Uradmali kertész” czímen zárt levélben kér Borosjenő (Arad m.)

Gazdasági tanintézetet

végzett, több évi gyakorlattal bíró gazdasz ispáni vagy nős segéd-tiszt állást keres. Járta a szeszgyártás, dohánytermelés, mézskóhomok-téglagyártás, czukorrépa-termelés, tejkezelés és az egyszerű számvitelben. Czim a kiadóhivatalban 739. szám alatt.

Földmivesiskolát

végzett és gyakorlati vizsgát tett 33 éves gazdasízt 2 főuri birtonkon szerzett 12 évi gyakorlattal bármikori belépéssel állást keres. — Megkeresések „Egyházasmagyarai” czímen Alsópél, Bars-megye kéretnek.

Magyarországra

nagyobb hatáskörre, ajánlok kitünő, első osztályú gazdasági intézőt, a ki magyarul beszél, a mezőgazdaság színvonalán van, a magyar mezőgazdasági viszonyokat alaposan ismeri, s a mezőgazdaságot Németországban tanulta, megfelelő állásba jutni óhajt. Ajánlott feleségének kedvéért, aki magyar származású és hazájába visszavágyódik, óhajt nagyobb uradalomban állást elnyerni. Ajánlközöl körülményes fölvilágosítást adhat Dr. Bannert királyi gazdatanácsos, Walzen Neustadt kerület, Felső-Szilézia.

Gazdasági,

intézői, ispáni állást keres azonnali vagy későbbi belépésre okleveles, román, kath. vallású, 30 éves, gyermekora óta gazdaságban nevelkedett, nősilni kívánó fiatalember, aki a mezőgazdaság minden tüzében, valamint a könyvvezetésben is teljes jártassággal bír. Kivánatra felajánl az állás betöltésénél próbaidőt is. Czim: A. B. Zalavár.

Önálló állást

kéres 13 évi gyakorlattal, elméletileg eléggé képzett nős, kis családú gazdasízt. Czim: Gazdatiszt, Arad, Varjass-utca 9. sz.

Vetni való

gabona és búkköny jutányosan kapható Hirschmann Sándornál, Csáktornya.

Betöltendő állások.

Jó házból

származó fiatal ember mint **volontair** foglalkozást nyerhet egy kitünően vezetett keresztény birtokosnál. Aiánlközök „Sz. 592.” jegy alatt.

Gazdaság

kezeléséhez, mely kertészettel van egybekötve, óvadékképes szakember kerestetik azonnali belépésre. Pályázótól megkívánatik, hogy kifogástalan erkölcsi multtal bírjon, katnai kötelezettségének eleget tett legyen, elsőrangú ajánlatokkal, a mezőgazdaságban teljes jártassággal és gyakorlati multtal bírjon, a gazdasági könyvvitelben teljesen önálló legyen, magyarul épügy mint németül kifogástalanul írni, olvasni és beszélni tudjon. Sajátkezüleg irt pályázónak igényeit magában foglaló ajánlatok „Szorgalmas és megbízható 79826” alatt **Schwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrásy-ut 7.**

Elsőrangú biztosító részvénytársaságnál 2-3, gazdánál jól bevezetett ur, mint üzletszerző utazó állandó jól jövedelmező állásra tohét szert írásbeli ajánlatok „Ügyes” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába, Budapest, Erzsébet-körút 36. küldendők.

Ispán

és **majorsgazda** azonnal fölvetik. Bővebbet Sikray hirdetési irodájában, Váci-körút.

Uradalomból

4 állás jelentetett be. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Ispán,

szerényigényű, hosszabb gyakorlattal, belterjes gazdaságba kerestetik. Oklevél nem feltétel. Továbbá felvételük egy kisebb gazdaság vezetésére némi műveltséggel bíró gazda, ki belterjes gazdaságokban szerzett gyakorlatot. Csak írásbeli ajánlatok és bizonyítványmások, melyek nem adatnak vissza, Lamberger Gyula Győr, czimre küldendők.

Irodatiszti

állás betöltendő. Megköveteltetik magyar Gazdasági tanintézeti bizonyítvány, a magyar és német nyelv szóban, írásban, a tót nyelv lehetőleg szóban bírása. Kezdő fizetés, szabad lakás, fűtés és világítás és havonta 120 korona. Ajánlatok intézendők Springer báró igazgatóságához Bucsány, Nyitra megye.

Egy segédtszti állás

üresedett meg öméltósága báró Springer Mária urnő pa-bucsai (Békés m.) uradalomban. Pályázóktól megkívánatik az 1900. évi XXVII. t.-cz előirt kvalifikáció, továbbá a magyar és német nyelvnek szó és írásbeli tudása. Fizetése 1200 korona lakás, fűtés, világítás. Kérvények, melyek nem küldetnek vissza, április hó 10-ig „Uradmali intézőség” czímen Pa-Bucsai, Békés m., u. p. Pa Ecseg J.N.-K-Szolnok m. küldendők

Fajbaromfi

special tenyészetemből legfinomabb, productio és szépségre tenyésztett fehér és fekete **Orpington** tenyésztörzsekből, dijazva 1907-ben Celle, Hannover, Duisburg, Hamburg, 1908-ban Essen, eladhatok egynehány jó tenyészpéldányt 15-60 koronáért példányonként. Szinte legfinomabb **sárga olaszokat** I. és diszjutalommal premirozott tenyészörzsekből 10-40 koronáig **Dora Töpfer** urhölgy, Celle, Prov. Hannover, Deutschland.

Szepességi

kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorhaj ellen, hatatos étvágygerjesztő és gyomorerősítő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatású. Nemcsak Magyarországon de más európai államokban és Amerikában is a legjobb hírnévnek örvend. Postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér.

Ganovszky Gusztáv

fenyőborovicska-gőzfűzde társaság

Szepesszombat (Szepes m.)

FIGYELEM! FIGYELEM!

Keltőtojások!

Szállítok 200 darabból álló **óriás pekinkacsa** tenyészállományból keltőtojásokat. A tenyészállatok 4-5 kilogramm súlyúak és ideális tartásuak. Szállításra kerülnek törésmentesen csomagolva, csak 1 napos tojások. Termékenységet 90%-ig jótállás. Állataim folyton vízben élnek. Erdeklődőknek szívesen bemutatom tenyészállataimat. — 12 drb tojás 6 kor. Utánvét mellett bérmentve. Kiszolgálás pontos és jó.

WACHE ALAJOS

pekingkacsa-tenyészdejé
GYŐR, FÜRDŐHÁZ.

Klett-Braun-féle szérumok

sertésorbánc, a borjuk fertőző tüdőlobja, tyukkolera, sertésvész és sertéspestis ellen!

Előállítja ezeket **J. Hauf & Co. G. m. b. H. Feuerbach**, Stuttgart mellett. — Kaphatók kizárólag a

„**LABORATORIUM** védőoltóanyagok termelésére részv.-társ.”-nál
Budapesten, VI., Felsőerdősor 10. szám.

Nincsenek többé állatjárványok és állatvesztések. Tiszta, világos lakások és istállók. Semmi nyugtalanítása többé a marhának.

Ezen és egyéb előnyöket eléri Ön kevés fáradsággal, ha Ön a meszeléshez, fertőtlenítéshez, kátrányozáshoz, karboliumozáshoz stb. STEPHAN

„**FIX**”

készülékét igénybe veszi. Ezen gép ára gyorsan megtérül bebizonyíthatólag, mert 90%-át megtakarítja a munkabérnek és anyagoknak stb., összehasonlítva a kézi meszelő munkaköltségével. Kitünő referenciák a föld minden részéről. A legnagyobb kitüntetések. Kérjen 246. sz. a. árjegyzéket.

Rudolf Krása, Wien, VII., Kirchengasse 37.

Terjedelmes szőlőkert

és lakás a szép Kraszna partjának déli lejtőjén Szilágymegyében: Páratlan és kényelmes 12 szobás lakás, 2 konyha, 2 élekkamra, terjedelmes 2 pincze, emeletes magtár és istállók, ezen épületek szilárd téglanyagból és cserépszindely fedéllel. Fa- és szekérszín, baromfi- és sertés-ólak, nagy méhes, az udvar közepén park, jóvízű kuttal. Az udvar folytatása egy három holdas veteményes kert, ennek folytatása a legnemesebb termő fajgyümölcsös 24 hold nagyságban, már termő fákkal, ebből nyílik közvetlenül a szintén 24 holdnyi kiterjedésű rendezett és termő állapotban levő bor- és csemege-szőlő, vinczellér lakásokkal és kutakkal; a szőlő végében van a 30 holdnyi fiatal és szálaserdő, mely a szőlő karózását és a házi tüzelőanyagot teljesen fedezi. Ára 46 ezer forint. A vételár, tekintve a gyümölcsös és a szőlő jövedelmezését, igen jutányos, bankteher is átvehető. Venni szándékozónak felvilágosítást ad a tulajdonos **Osztricza Márton, Hontvársányban.**

Yorkshire - tenyészállatok eredeti, Angliából importált legnagyobb fehér faj egyenes ivadéjai minden nem és kor elősúlyra mérsékelt áron eladó. Választási malacok darabonként 21-26 koronáig. Megrendelések **Frey Károly** hercegi uradmali intézőhöz, Pusztavacs, Pest m.

Nyűlszapukamagot

kiváló minőségben jutányosan szállít:

Berczeller Márton, Ipolyság.

Olajpogácsa eladás.

Repeze és tökmag-pogácsám van eladó. Repezét és tökmagot veszek. **Horváth István, Makó, Iskola-utca 3307.**

Pannonia szálloda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Kényelmes, szép villa

Battán, Fehérmegyében, a Zág-ráb-fiumei vonalon. Budapesttől 5/4 óra távolságban. Ára 16 ezer korona, melyből 6 ezer korona bankteher átvehető. Kiterjedése 3 hold. Massiv téglapépületekkel. A főépületben van 5 szoba, nagy pincze és szép padlás. A melléképületben van szoba, konyha, mosókonyha, kocsiszín, istálló, baromfi és sertésó, szép kút jó vízzel, közvetlen a vasutállomás mellett. — Batta községben van telefon-, távirat-, posta- és hajóállomás. Venni szándékozónak felvilágosítást ad a tulajdonos: **Osztricza Mártonné, Hontvársány.**

Ismert bőtermő

„Lapusnyaki” magtengeri, cső közepéről morzsolva 100 kilonként 24.— korona, géppel morzsolva 16.— korona. Sütvényes homokba nem való. **Lapusnyak Uradalom, posta Hunyaddobra**

Rambouillet tenyészkosok

egy- és kétévesek kaphatók a kisbéri m. kir. áll. ménesbirtokon.

Páratlan jó kisbirtok.

Terjedelmes 72 hold, melyből 50 hold friss luczernás, 10 hold rét, 12 hold jó szántóföld. Jó forgalmu vizimalom, melyet a vevő tetszése szerint külön bérbé is kiadhat 1400 koronáért. Csáládi körülmények folytán gyorsan eladó, ára egészben 32 ezer forint, biztos 15%-ot jövedelmez. Vételhez 15 ezer forint készpénz kell, a többi törlesztéses teher maradhat I. és II. helyi betáblázáson. Az egész terület a szép Kraszna völgyén fekszik Szilágymegyében, beltelkekre is jó haszonnal felparcellázható. Venni szándékozók forduljanak **Osztricza Márton** tulajdonoshoz, Hontvársány.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfect, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdaságok és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegyszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legzélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovatolsolást, leltározást és a meglévő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jelige alatt.

FEHÉRLŐ-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kitünő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szépvényfüzet 10% engedménnyel. ♦ **Földbirtokosok találkozó helye.** Tulajd. **KOLB JÓZSEF**, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre.	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkeikért minden után-
nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	Lap	207
Tárca. Szentek az időjárásban. — Petrus Jenő		208
Levél a szerkesztőhöz. — Gróf Teleki Arvéd		208
A Kőszegi-féle szab. motoros talajmegművelő-gép és annak jövője gazdaságunkban. — Razgha Ernő		209
A tavaszüzéről. — Székács Elemér		212
Az „Aspinwall“-féle burgonyaültető-gép		212
A cselédtörvényhez. — Fehér Zoltán		213
Kérdések és feleletek		213
Kérdések: A cselétdorvosoltatás kérdéséhez. B. A. — Magfogás luczernáról. J. G. — Felelősség a meg- savanyodott tejért. B. J. — Mely egyesületek vagy szövetségek használhatják az „országos“ czímet?		
Feleletek: Hatástalan, sőt, veszélyes oltás orbáncz ellen. B. V. — Mesterséges csikólegelő létesítése. Legány Ödön. — A tarlórépa okoz-e külön répa- zít a vajnak. C. — Gyümölcsét elrugó almafa. C.		
Hírek		214
Apró szakközlemények		216
A nematodok és a répatermelés. — A dohányt korán kell ültetni. — A luczerna értéke származása szerint.		

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. A brüsszeli cukoregyezmény).

Ezen a héten már az ország legnagyobb részében elkezdhetők a tavaszi vetést. Kegyetlenül hideg keleti szelek száritották ki a földek felületét és tették lehetővé a megmunkálást. Hogy ilyen hideg szelek tették kellemetlenné ember és állatra egyaránt ezt az oly rég várt tavaszi munkát, annak oka a sok hó, mely februárban esett le a hegyekben. A mig ez el nem megy, addig hiába mutat a kalendárium arra, hogy a hivatalos tavaszt elértük, mert bizony csak a télben vagyunk még. Az előbbi hét meleg esői folytán egy kis lendületnek indult őszi vetések újra fanyar ábrázatot mutatnak. Az esős éjszakái derek jól megcsipték a levélvégeket. A hét közepén bekövetkezendő esős idő sok vidéken a vetési munkát megakasztotta.

*

Mintha a gazdasági közügyek respektálnák azt, hogy a magyar gazda most nagyon el van foglalva a dolgaival, nem is adta elő magát semmi különös. Ennek annyiban örvendünk, mert így terünk nyílt egy nagyérdékű kérdésnek, a brüsszeli cukoregyezménynek részletesebb ismertetésére.

*

Az új brüsszeli cukoregyezményről répatermelőink joggal igényelhetik, hogy tisztán láthassanak ebben a kérdésben. A tényállás az, hogy Európa parlamentjei vita nélkül elfogadják a brüsszeli egyezmény megújításáról szóló egyezményeket. Tulajdonképen pótegyezmény alakjában terjesztik elő, a mi annak látszatát kelti, mintha minden maradt volna a régiben. Erről szó sincs. Az 1908 szept. 1-én létrejövő egyezmény mélységesen különbözik az 1902-ik évitől. Hasonlitsuk csak össze egy nagyjából.

Emlékezhünk rá, hogy az egymásközt folyó kiviteli versengés a répacukortermelő államokat arra bírta, hogy a kiviteli jutalmak rendszeréről, legyenek azok közvetlenek vagy közvetettek, lemondjanak. Az államok, melyek ezen elhatározásra jöttek, voltak: Németország, Franciaország, Ausztria- és Magyarország. Oroszország fenntartotta akciójának szabadságát.

Az egyezménynek szankciója is volt és pedig kompenzáló vámok alakjában, a mely büntetékép sujtandotta a prémiumos cukrot, a mint az egyezményes államok fogyasztási területére bevinni megkísérelték volna. Ez a szankció Angolország kezébe lett téve. És méltán, mert Angolország a földgömb legnagyobb cukorfogyasztója és Angolország piacza a versenyző export államok találkozó helye. Angolország csatlakozván az egyezményhez, arra kötelezte magát, hogy büntető vámokkal sujtja azokat az államokat, a melyek cukorkivitelüket jutalmakkal segítik elő, legyenek ezek a jutalmak nyíltak vagy rejtettek és ezzel garantálta azt, hogy a brüsszeli egyezményt aláírt hatalmak ne kerüljenek inferioritásba oly államokkal szemben, melyek az egyezményben részt nem vettek.

Ezek az 1902-iki egyezmény röviden előadott alapelvei. Az 1908. évben életbelépő új egyezménynek egész más a fotografiája. 1-ör Angolország helyzete megváltozott, és 2-ör Oroszország is belépett az egyezménybe, de eltérő föltételekkel mint a többi államok. Ez a két lényeges eltérés némi magyarázatot igényel.

Angolország most az egyezmény megújítása előtt kategorikusan kijelentette, hogy nem hajlandó többé büntető vámokkal sujtani a prémiumos cukrot. Követelte vissza a szabadságát. Angolország ezelőtt öt évvel az angol gyarmati cukor versenyképessége érdekében szállott sikra az európai répacukor kiviteli jutaléka ellen. Ezen nádcukortermelő érdekelték sürgetésére indított hadjára-

tot az európai államok kiviteli jutaléka ellen. Most 5 évi tapasztalás másra tanította ki.

Az egyezményes államok Angolország ezen új magatartása következtében nagy zavarba jöttek. Belátták, hogy Angolország cukorka, befőtt és bisquit gyárosai kerekedtek felül és hogy ezeknek fekszik érdekükben a régi helyzet visszaállítása, hogy a prémiumos kivitel révén olcsóbb cukorhoz jussanak. Erre az egyezményes államok elhatározták, hogy együttes erővel meghiusítják Angolország számításait és így beszéltek: Te nem akard többé büntetni a prémiumos cukrot, legyen, ez a te jogod, de viszont mi egymás közt arra kötelezzük magunkat, hogy nem szállítunk neked prémiumos cukrot.

Ez volt az egyik epizód. A mi Oroszországot illeti, az, mint mondtuk, belépett az egyezménybe. Oroszország nagy cukortermelő és husz év alatt megduplázta cukor-répatermelését; úgy, hogy az 1905—1906-iki kampanyban 14 millió métermázsa cukrot állított elő és terjeszkedhetik majdnem végtelenül; annyival is inkább, mert kiviteli jutalmakkal hatalmasan fejleszté termelését. Ha Oroszország künn marad az egyezményből, akkor kiviteli jutalmi segítségével eláraszthatná az angol piacokat 1908 szept.-től fogva, a mikor Angolország vissza nyerendi szabadságát és nem lesz kötelezve büntetni a piaczaira jövő prémiumos cukrot, a mi most már nem is intentiója többé.

Oroszország csatlakozási szándékát az egyezményes országok nagy meglepetés és egyszersmint meglepéssel fogadták; de nehéz feladat maradt az, hogy-mily föltételek alatt csatlakozik Oroszország az egyezményhez.

Oroszország nem akart föltétlenül beállani az egyezményes államok közé. A kiviteli jutalmak rendszerét továbbra is fenn akarta tartani. Ez lehetetlen föltételnek látszott. Végre is ekként egyeztek meg: Meghagyták Oroszországnak a kiviteli jutalmakat, de limitálták az exportálható cukormennyiséget és pedig akként, hogy az 1908—1913. évre terjedő 5 esztendő alatt összevéve Oroszország nem vihet ki több cukrot 10 millió mázsánál. Az 5 esztendőn belül az évi mennyiségek egymást compensálhatják. A hivatalos szövegben ez praecise meg van mondva, hogy miként.

Oroszországra nézve ez az egyezmény nem kedvező; de azt gyanítják, hogy Oroszországnak pénz kell és pedig épen az egyezményes államok tőkepénzeseitől. Más terrenumon

MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE

Gazdasági és kerti

MAGVAK

legjobb beszerzési forrása

kereste tehát a kárpótlást. E részben valószínűleg nem is számított rosszul.

Ez mind gyönyörűen van kigondolva. Az egyezményes államok pénztárai megvannak kimélve a sok milliót igénylő kiviteli jutalmaktól. Oroszország egy kissé guzsba hagyta magát kötni. Az angol élelmezési ipar tehát nem éri el célját és a cukor teljes forgalmi árát kell megfizetnie, dacára annak, hogy Angolország a prémiumos cukrot nem bünteti többé surtaxxal. Anglia le volna főzve? Alig hisszük. Valószínűbbnek tartjuk azt, hogy a nádcukor termelő gyarmatok fogják a jövőben alkalmazni a kiviteli jutalmak rendszerét és Angolország ezzel kettős csapást mér ellenfeleire. Föllendíti a gyarmatok nádcukor termelését, és olcsóvá teszi belpiaczain ipara számára a cukrot.

Ha ez bekövetkeznék, ez kinos meglepetés lenne; és az európai répacukortermelésnek letört szárnyakkal, a saját belfogyasztás határai közé kellene menekülnie. Anglia pedig büszkén ezeket mondhatná: »Az angol piac az angoloké!«

Levél a szerkesztőhöz.

Gróf Teleki Arvéd-tól.

Tavaszi vetésekről és a lóbabról általában.

Sajnálattal olvastam azon hevesmegyei gazda levelét, a ki kérdőre vonta a szerkesztő urat, hogy miképp irhat olyat, hogy hála a kedvező időjárásnak, a tavaszi munkák is hamar bevégezhetőek, mikor lábnyi hó és temérdek eső teszi hozzáférhetetlenné a földeket. Erre nézve már szerkesztő ur mentésére kell sietnem, mert vidékemen már hetek óta nem volt esővel dolgunk és a télen meglehetősen átmedvesedett földek felülete a márczius elején beállott majdnem nyárias, napfényes időjárásban, és a közben fujdogáló márcziusi szelek folytán annyira kiszáradt, hogy tavaszbuza, lenmag, zab és ezekkel kevert lóhere- és luczernavetés e hó közepéig elvégezhetőek voltak. A fagy iránt érzékenyebb herefélék a tavaszi gabonafélék magjával keverten korábban elvethetőek, mint máskülönben, mert így mélyebbre vethetőek, hol gyökérzetük a fagy elől védve van, a gabonaféle pedig kelése közben utat tört a különben szokatlanul vastag földrétegen, úgy, hogy a mély vetés ellen-súlyozva van. Ily módon a kora tavaszszal többnyire kiadósabb talajnedvesség a kelést elősegíti, ki van zárva az, hogy későbbi, április—májusi száraz időkben a herevetés gyökerestől kiszáradjon és nem megvetendő munkamegtakarítás is az, ha a herefélék magját a tavaszi gabonafélékével egy művelésben elvethetjük.

Ez idén egy újabb »Senior« amerikai fészekerakó tengeri-vetőgépet szerezvén be, azon törtem fejemet, hogyan lehetne ezen nem tulságosan olcsó gépeknek azon hátrányát, hogy egy egész évben legfeljebb 3 hétig használható, legalább némileg ellensúlyozni. Épen lóbabvetéshez készültünk, megpróbáltam, nem lehetne-e vele ezen magot is elvetni, a mire annyival is inkább vágytam volna, mivel a Senior-gép egész sulya a 2 igen éles késszerű csoroszlyára nehezdedvén, a magvakat még kevésbé jól művelt földben is igen jó mélységben helyezi el. A lóbabvetésnél pedig gyakran fordul elő az, hogy a közönséges sorvetőgép a föld felületén szórja el a mag egy részét és a borona és henger már képtelenek e nagy magot aláakarni, minélfogva a vetés ritka vagy hézagos marad. Elővettem tehát a »Senior«-t, lóbabot töltöttem a magtartóiba és a földről felemeltetve egy állványra, kipróbáltam, hogy a lehető legszűkebb sorbeállítással: 60 cm. széles sorokba 1 kat. holdra mennyi magot hullat. A gyorsabb járásra állítva (láncz a nagyobb fogaskereken) 1 holdra csak 45 liter jutott, a mikor a legnagyobb lófogu tengerihez való 22 mm. lyukátmérőjű tárcsák voltak a vetőszerkezetbe alkalmazva. Ily csekély mennyiséget vetve, jó termésre nem lehetett számítani. Gyorsabb járásuvá a szerkezetet már nem lehetett tenni, a tárcsákban a lyukakat nagyobbra furni sem lehet, mert már nincs hely rajtuk. A játszmat még nem kívánván feladni, arra a gondolatra jutottam, hogy a körnél az ellipszis nagyobb lévén, a tárcsa kör alakú 6 kereklyukát, valamint az alsó vetőlap 1 lyukát 2-szer olyan nagy területű ellipszisalakúra reszeltetem.

Az újolagos kipróbálás kat. holdankint 90 liter magot mutatván, a gépet az udvaron huzattam és itt 30—40 cm. távolságban, 60 cm. sorközzel, 5 szem lóbabot hullatott fészkesen.

Ezen beállítás igényeimnek megfelelően, egy kisebb táblát drótláncz mellőzésével elvettem.

Az eredményről annak idején be fogok számolni,* ha megfelelő lesz, ajánlatos lesz mások részére is, kik a »Senior«-t már mint tengerivető-gépet használják, mivel így a gép kihazsalása erőteljesebb és olyan növényt termelhetünk a lóbabban, mely a tengerit, mint abrakot, kitünően kiegészíti.

A lóbabról lévén szó, megemlítem ennek egy mivelési módját, melyre a munkáshiány tanított. A lóbabmivelésnél legtöbb gondot

*) Nagyon kérjük.

Szerk.

az érett termény letakarítása és behordása okozza, mivel félretett lekasálva, nem hullatja ugyan a magját, de igen nehezen szárad rendesen, főleg, ha erős harmat vagy eső éri, ha pedig megvárjuk a tökéletes beérést, akkor a mag fele is kipereg, míg kazalba kerül.

Nem egészen könnyű a lóbab cséplése sem. A cséplőgép rendes beállítása mellett sok szem török, apróra darálódik és a rostákon a pelyva közé fuvódik, ha szárazon lett a lóbab kazalozva és száraz az idő csépléskor. E baj elkerülése céljából hozza az államvasutak gépgyára a babcséplő-szerkezetét forgalomba, mely bármely cséplőgép szekrényére felalkalmazható és olyan szijkerekekből áll, melyek a dob 1050-szeres percenkénti fordulatszámát 400-ra szállítja le és faverőléczekből, melyekből 4 darabot alkalmazunk, a dob 8 aczéilverőlécze helyébe és így nem csak a dob forgatszámát, de ütéseinek erejét is csökkentjük.

Ha ezenfelül a dob felső kis kosarát egészen kivesszük és helyébe egy csúszó deszkát teszünk, az alsó nagy kosarat pedig a lehető legtágabbra kinyitjuk, a legszárazabb lóbabot is elcsépelhetjük kár nélkül.

Mivel azonban mindez temérdek munkába és pénzbe kerül, csupán az abrakul és vetőmagul mellőzhetetlenül szükséges lóbabot érleltet magra és kezeltem a fentirt körülményes és kényes módon. A termés egy jó részét pedig, a mikor az alsó hüvelyek már barnulni kezdtek, a mag már teljesen kifejlődve, de még a növényben kellő nedvesség volt, lekasáltattam, gyűjtöttem, szekereken azonnal a verembe hajtva és annak tartalmát jól lenyomatva, 30 m. hosszú, 6 m. széles, 2 m. mély verembe rakattam. A föld színe fölé is még 2 m. magasra felrakott és 80 cm. földréteget által teljesen lefedett zöldtömeg roskadása majdnem 1 és fél hónapig tartott, a kibontáskor 8 hó mulva már csak 1 m. magas rétegben szép zöldesbarna színű, kellemes szagu átérjédt anyagot találtunk, a melyből erősen dolgozó igásokreim naponta csak igen keveset alig 10 kilót kaptak fejenként és sok buzaszalma-szeccskát, abrakot pedig semmit és mégis jó husban és munkakedvben vannak, dacára a téli hosszú bójtnak (Megjegyzendő, hogy nagyobb szárazság volt e vidéken 1907. évben, mint 1904-ben és 1905-ben).

E talányt megfaji a budapesti m. k. állattani és takarmányozási kísérleti állomás elemzése, mely ezen nagytömegű bevermelt lóbab zöldtakarmányban ugyanannyi proteint talált, mint a legértékesebb abraktakarmányaink egyikében: a zabban, még pedig a zabszemben magában.

Temérdek munkától és költségtől szabadul-

TÁRCZA.

Szentek az időjárásban.

Irta: Petrus Jenő.

I.

Őstermeléssel foglalkozó nép vagyunk. A föld ad mindent, a mire természetes, fizikai életünknek szüksége van.

Földműves mesterséget folytat népünk tulnyomó része. E mesterségben, ha nem érzi is magát még művésznek, csak *szántóvetőnek*: az ég és föld segítségére van szüksége s azt mondja: »Emberé a munka, Istené az áldás.«

Az ég időjárása: melege, hidege, nedvessége, szárazsága; a föld összetétele: soványsága, kövérségétől függvén, munkája gyümölcsé, — ép oly figyelemmel kalandozik szeme az ég kék mezején és annak csillagain, mint zsenge gabnavetése, rétje, fűvén, az

azok közt ringó tarka virágokon. Ismeri a csillagokat s nevet is ad azoknak a maga foglalkozásában szükséges eszközök nevei s gondolatvilágát betöltő fogalmak szerint. Neki van Fiastyukja, arany rudas Gönczölszekere. Az égen is van kaszás, Kos, Bika, mint éppen idelen a földön az ő foglalkozása körében, gazdaságában.

A Föld dagasztja a kenyeret, az Ég keleszti és megsüti. A földműves csak munkása a »Nap és Föld« gyárosok nagy műhelyének.

A gazdag képzelő erővel felruházott néplélek az ég erőit is megszemélyesíti, fogalomba öltözteti. Az időjárásban szerepet vivő melegnek aranykalapács a neve, a hidegnek sárkány és jég. A meleg szeleknek, napfénynek, aranyostor s ki ezen eszközökkel működik, az a kalendárium szentjei, kinek neve arra a napra esik, melyen az időjárás folytonosságában megszakítás szokott bekövetkezni. Így keletkeznek a firól-fira maradó aksiomaszerű figyelmeztetések, minők:

Ha vizkeresztnap zuzmarás
Gyümölcsöd lesz, csak birja fád . . .

*

Ha fénylik Vincze
Telik a pincze.

*

Pál fordul köddel:
Ember hull döggel . . .

*

Ha fénylik gyertyaszentelő:
Az iziket is szedd elő . . .

Mátyás jön aranykalapáccsal (febr. 24.) s összetöri a jeget, ha találja, ha van. Ha nincs már, ha nem talál, — hát csinál. Csakhogy jeget törhessen, mert azt neki tenni kell, — azért ő jégtörő Mátyás.

Mátyás tudvalevőleg a tizenkét Krisztus-apostol egyike volt. A Judás halálával megüresedett apostoli állásra Barnabás, más-képpen Igaz Józseffel együtt a hetvenkét tanítvány közül csak ketten lettek apostoli

hatunk meg ez egyszerűsített eljárással a nélkül, hogy az eredmény szenvedne.

Hasonló eljárást a tengerit illetően is lesz szerencsém leírni, mely eljárás volt tulajdonképpen a lóbabbal tett fentvázolt kísérletem részére használt minta.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajmegművelő-gép és annak jövője gazdaságunkban.

A folytonos munkástrágyulás, a rossz és folyton rosszabbodó cselédviszonyok, a drága állati vonóerő s annak drága eltartása a német kereskedelmi szerződés folytán mindinkább megérelték gazdáinkban egy, az állati vonóerőt legalább részben helyettesítő gép nélkülözhetetlen voltát, a mely immár az új cseléd törvény folytán égető szükségé vált.

Ezen okok idézik elő a sekély gőzművelés rohamos elterjedését s mondhatjuk, némely gazdánál az esztelen kapkodást, minden oly gép után, mely erre a célra alkalmasnak látszik. Így pl. a mult ősszel beszerzett egy birtokos, a kinek egy talpalatnyi sík földje nincsen, egy gőzmagánjárót. Uram Isten! lesz ott dolga a csősoritonak! No meg vegyen mindjárt egy mázsa ólomszőget is; emellett elégedjék meg napi 8 q. kőszénfogyasztás és 4 ember meg egy vízfordó négyes ökörfogát segédlete mellett átlagos 4 holdnyi teljesítménnyel.

A gazdának egy másik része a kényszer hatása alatt szövetkezetté társul, hogy a mélyszántásra eddig a legjobban bevált s ezen célra kiválóan alkalmas Fowler-ekét beszerezhesse, fenttartsa, gazdaságában azt sekély szántásra is alkalmazva, iga- és cselédállományát, legalább egy kis részben nélkülözhesse.

Nem tagadható, hogy ezen gép a mélyszántáshoz kiválóan értékes eszköz, de arra, hogy a sekély szántás véle — különösen az őszi kalászosok alá való talajmegművelésnél — általánosítható legyen, hogy a cél az iga és cselédállománynak a minimumra való redukálása tekintetében is elérhető legyen s a mellett — különösen az őszi kalászosok alá szükséges — okszerű talajművelést végezzük, nem alkalmas. Mert eltekintve attól, hogy:

1. a gép által fel nem szántott forgók,
2. az általa őszi alá megszántott talajnak szétboronálása, lehengerezése, rögtörökkel való megmunkálása,
3. a gépnek kiszolgálása vízzel és szénnel, az állati igaerő és ahhoz szükséges cselédség nélkülözését nem engedi meg, munkája e tekintetben sok kívánni valót hagy maga után. Ehez járul még, hogy az őszi alá okszerű talajmegművelést kívánó s a kétrendszerű gőzeke által el nem végezhető, 3—5 hüvely mély keverő és vetőszántás — a mi ismét igát és kézi erőt igényel, — az iganak és kézi erőnek szaporítását éppen azon időben kívánja, mikor az igavonó beszerzése a legdrágább s midőn a kézi erő némely

gazdaságban még áldozatok árán sem szerezhető be; de eltekintve az okszerű talajműveléstől, pénzübelileg sem engedhető meg az, hogy az őszi gabona alá 2, esetleg 3-szori gőzszántást alkalmazzunk.

Középbirtokról beszélve, tehát szövetkezeti szántásról, bátran elmondhatom azt, hogy — eltekintve a fentebb felhozottaktól — ezen általános gőzművelés szövetkezeti alapon nagyon sok nehézségbe ütközik; ha u. i. társul két, három, esetleg több egymás mellett lévő gazda a szövetkezeti gőzszántásra azon célból, hogy összes földjeit gőzzel művelje, egyiknek a másik javára sokat el kell néznie, ha azt akarják, hogy a szövetkezés hosszú életű legyen. Mert egyrészt, ha a szántás sorrendben nem történik, akkor a nehézségen mozgó gép sokat utazik s nem szánt, másrészt lehetetlen az, hogy a gazdaságok úgy legyenek berendezhetők, hogy a gép mindeniknél a megfelelő időben végezze munkáját. Továbbá a gép okszerűen a tárgyaalászántáshoz, mely a gazdaságnak — intenzív állattartás mellett — legalább egy negyed területén történik, nem használható, mert az érett trágyát legalább 7"-re temeti alá, a szalmás trágya pedig — ha erőltetve le is szántható — 25 százalékban az eke által csomókba gyűjtve a felszinen marad.

A szöv. alapon mélyszántásra beszerzett Fowler-féle eke kitűnő dolog, mert így üzemköltsége elviselhető, sokkal olcsóbb az állati vonóerőnél, sőt azzal össze sem hasonlítható, mert az állati vonóerő erre a munkára nem is képes; megengedhető pedig még ott, a hol sekély szántásokra is alkalmaztatik, de csakis a határ 70 százalékának egyszeri átszántására. Ily módon az iga- és cselédállomány 30 százalékát megtakaríthatjuk, de a cél elérésére, hogy azt a minimumra leszorítsuk, az említett okoknál fogva nem alkalmas.

A többi, eddig használatban levő magánjárókról csakis oly gazdaságokban lehet szó, melyek első sorban is sík fekvésűek, s talajuk oly kiváló összetételű, mely e nagyszulyú gépek előhaladását megengedi s a talajnak a gép nagy sulya folytán történt lenyomása következtébeni szétdolgozhatását nem gátolja. Ily talaj, hazánkban nagyon kevés van s ott is, hol ilyen talaj van, egy-két mozdonyos Fowler (12 lóerejű) garnitúra megfelelőbb. Igaz ugyan, hogy 33000 K-val nagyobb befektetést kíván, de majdnem ugyanazon személyzettel 4-szer annyi munkát is képes teljesíteni.

Daczára a kétrendszerű gőzeke előbb említett, — különösen szövetkezeti szántásoknál bekövetkező — hátrányainak, egyéb, középbirtokra alkalmasabb gép hiányában, a mult ősszel a vezetésem alatt álló gőzeke-szövetkezet foglalkozott azon eszmével, hogy a meglevő és eddig csak mély szántást végző 20 lóerejű Fowler-ekéhez még két garnitúrát szerez be. A gőzművelést gazdaságainkban a szövetkezésnél okszerűen megengedhető maximális határokig sekély szántásokra is kiterjeszti, hogy ez által az élő igaállománynak legalább 30 százalékát apaszthassa.

Döntő határozatunk előtt megjelent Latinovics

valója. — aranyostorral (langyos szellő) csapkod körülötte, hogy hagyjon fel a toporzékolással, a mogorva viselettel s legyen szelid mint egy isten szolgálóhoz illik.

Gergely jó családból való. Római patricius fia volt. Szerzetesnek állott s minden vagyonát kolostorok építésére fordította. A barátok és apácáknak nagy becsülője és pártfogója volt. Mikor Pápává emelték, a konfirmáció elől elbujdosott; de az őt keresők a megerősítését, választását helybenhagyó ez-zári bullával egy erdőben feltalálták. Tartózkodása helyére, az irások szerint az égből egy fényes sugárkéve mutatott rá s ennek fényénél találták meg. Tisztes aggkort ért isteni félelemben s kolostorokat építő munkálkodásban. Kolostor emelésére még a középületeket s a közvagyont is felhasználta, a miért váddal is illették. Ő volt az első pápa, aki magát aláírásában isten szolgáló szolgálójának (servus servorum Dei) nevezte s a körmenetjárást s az istentiszteletet (Gergely

Pál, bácskai földbirtokosnak s volt főispánnak egy rövid cikke e lapok hasábjain az új szabadalmazott Kőszegi-féle egyetemes talajművelő gépről, a hol — a mellett, hogy felemlíti, miszerint a gép erősen ráz s túlságosan porhanyit — 1 m. hold felszántását és egyszersmind porhanyítását és egyszersmind porhanyítását is 3.82 korona költségben számítja ki.

Engem, akinek alkalma volt szövetkezetiünknek tett előterjesztésem kiinduló pontját képező alapos számításaimat 4 évi fennállásunk óta szerzett tapasztalataim folytán megtenni, meglepett ezen 3.82 korona költség; mert számításom szerint 1 m. hold felszántása saját regiben, eddig megtakarított circa 40.000 korona kamatmentes tőke számításba vételével, szén és kiszolgáló igák minimálisan számítva, 13.6 koronába került, a talajnak a szántást követő fogasolása, hengereleése és rögtörök alkalmazása nélkül.

A közlemény megjelenését véletlenül másnap követő s a Fowler-gépek beszerzését célzó szövetkezeti közgyűlésen — nagyon természetesen — a gép vételének ügyét azon ideig, míg magunk meg nem győződünk a Kőszegi-gép használhatóságáról, ad akta tenni javasoltam, mert, ha a Kőszegi-gép a kiszámított 3.82 korona költségnek hároszorosába kerülne is, akkor sem versenyezhetik a kétrendszerű gőzgép vele; szóba sem jöhet, különösen a középbirtoknál, a hol csak szövetkezés útján szerezhető be, a minek hátrányait — eltekintve annak 13.6 koronás minimális költségétől, — már ismerjük. Ehez járul még az, hogy ezen gépnél — mint említettem — a legdrágább munka- és igabeszerzési időben van jelentékeny kézi erőre és ökör-anagra szükségünk; tehát még az ökör árából is q-kint 5—6 fillért az időszaki munka elvégzése után, a hizóba állítás előtt, kényszerülünk letudni, eltekintve a súlyvesztéségtől. Ezen költségek ismerete indított arra, hogy ezen kiválóan jelzett gép megtekintésére azonban leutazzam Bajára. November vége levén, a kísérletek, illetve próbaszántások véget értek, s a gépet téli tanyáján találtuk. A gép vízzel és benzinnel megtöltve, 10 perc múlva már kapálta a felül salak, alul téglatörmelékkel feltöltött erősen kemény gyárudvart, a melyet fogatos ekével egyáltalán nem lehetett volna felszántani.

Kérésünkre Kőszegi ur, egyéb hely híjában, kiküldötte a gépet az ujonnan épülő baja-bátaszéki vasut mellett lévő futóhomok-térségre.

Tudva azt, hogy a magánjárók legnagyobb ellensége a sár (a Fowler-féléé is) és a laza futóhomok, itt már csak arra voltam kíváncsi, hogy a gép ezen homokban, a hol mi bokáig sülyedtünk, képes-e haladni? Legnagyobb csodálatunkra, a gép minden fennakadás nélkül előre haladt, daczára annak, hogy ezen próbágépen csak egy 18 névleges lóerejű benzin motor volt. Ezt az elég könnyű mozgást tehát a gép csekély önsúlyának s a mi a nézetem szerint a legfőbb: annak tulajdonítom, hogy a kapák munkája közben, azok kapaszkodó félkörnyi mozgásuk folytán a gépet mozgásában is elősegítik. Itt a gép 10-től 50 cm. mélységig szántott.

Alkalmunk nem lévén a gépet más talajon ki-

mise) rendezte. Szent Doctor volt s 605. márcz 12. költözött el az igazak paradicsomába.

József (márcz. 19.) Dávid családjából, negyven esztendő volt, midőn vesszeje kivirágzott s Jeruzsálem templomában eljegyezte magának szűz Máriát, szintén a nagy zoltárszerző poéta, Dávid király nemzetségéből. Joraváló, igen képzett ácsiparos volt s bár azon a vidéken nagy fedélszékes, zsindeyes háztetőket nem igen építettek, mindazonáltal antialkoholista lévén, a mesterség elég jól ment, úgy, hogy maga és gyermekei, egész családja tisztességesen kijöhettek. Jámbor, istenfélő, gyermekeit, családját szerető ember volt s forrón szeretett elsőszülött fiának, Iswara Jézusnak vértanu halála előtt őt évvél halt meg hatvankilenc éves korában 0029. márcz. 19-én. Ő cseringtet Gergelynek a nyaka közé az aranyostorral, ha nagyon hánykolódik: — szolgáló szolgálója hé, pápa! hátra, hátra!... Mire Gergely csak az ősz szakállát rázza... (Folytatjuk.)

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár. Garwens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

próbálni, megköszöntük a látottakat, siettünk haza, hogy megvigyük az »örömhirt«, mert látva a gyárudvarnak felszántását s azután a gép futóhomokon való mozgását, minden optimizmus nélkül levonhattuk azt a következtetést, hogy a hol fogatos erővel szántani tudunk, ott ezzel a géppel is okvetlenül dolgozhatunk; célunk pedig a fogatos erő lehető nélkülözése lévén, bátran mondhattuk: »Megtaláltuk, a mit kerestünk«.

De a Kőszegi-gépben sokkal többet találtunk! Mert míg a fogatos és Fowler-ek csak megszántja a talajt s legfeljebb egy utánna kötött henger alkalmazásával a nagy hantokat kissé lesimitva, lehetővé teszi a talajnak elaprózását fogatos erővel, — ha ugyan annak nedves volta miatt a henger alkalmazható, — addig a Kőszegi-féle gép a talajt egyuttal felporhanyítja, összekeveri, szóval teljesen elkészíti. Megjegyzendő azonban, hogy ily őszi vetés alá történt gőzeke-szántások költségeit, illetve a szétdolgozásra fordított kiadásokat, csak az a gazda ismeri igazán, ki szövetkezeti tag lévén, akkor kénytelen földet szántani, a mikor rákerül a sor. Ha száraz, ha nedves, az mindegy, a gépnek munkát kell adni, mert a szövetkezet nem károsodhatik, a gépnek állania nem szabad!

Míg tehát a Fowler-ekénél, hogy a talajt művelhetővé tegyük, még fogatos erőre is szükségünk van, addig a Kőszegi-féle gép a fogatos erőt teljesen nélkülözhetővé teszi az által, hogy a kapáknak gyors félkörnyi mozgása folytán felkapált földet oly vehemenciai dobja a kapák mögött lévő s a gép hátsó részét képező vaslemezhez, hogy azok porrá törve leesnek és ugyanazon lemez alsó részén alkalmazott egy soros fogással pedig elegyengettetnek. Most, ha a gép után egy hengert kötünk, az a talajt lenyomja s a bevetéshez alkalmassá teszi.

Ha őszzel nedvesebb munkát végezzük s nincs szükségünk a talaj finom voltára, akkor ezen gép hátulját képező vaslemez kivesszük, ez által egyenes utat engedünk a kapák által kihányt földnek; ez esetben a föld érdesebb állapotban marad.

Ha az őszi szántás elég száraz, az esetben a vaslemez alsó részén alkalmazott fogas helyett a közönséges eke szántását utánzó, háromszegletes kivágásokkal ellátott lemezt alkalmazunk, mely által a föld felszine, a gép után barázdás felületű lesz. Ez által elérjük azt, hogy ezen magházakhoz hasonlóvá tett talajon a hó és az esővíz behatol, a fagy jobban átjárja a talajt s a talaj nem ülepszik meg annyira s tavasszal egy borona azt elegyengeti.

A Kőszegi-féle gép tehát, nem számítva azt, hogy a kapáknak elmés excenter szerkezetén történő félkörnyi mozgása által a legtökéletesebb talajforgatást eszközöli, a talajt még össze is keveri, akkép, hogy a fogatos boronálás, hengerezés, újbóli boronálás stb. által képtelenek vagyunk ezt elérni.

Ezeket előre bocsátva, azt hiszem nem kell senkinek sem magyaráznom, mily előnyöket nyújt a Kőszegi-féle gép a gazdának, mert eltekintve a már felsorolt előnyöktől, azon előnyök, melyeket alább felsorolok, ha nem is szárnyalják azokat tul, de legalább is a szántás és pordanyítás nyújtotta előnyöket megközelítik.

1. Azt hiszem, minden gazda helyeslő véleményével találkozom, ha azt mondom, hogy ezen gép legtökéletesebb forgatási és ezzel egyidejű talajkeverési munkája által a talajnak termőképességét fokozza.

2. A gépen alkalmazható műtrágya-szóró géppel a talajnak műtrágyával való legtökéletesebb összekeverését érjük el, a mit eddig elérni módunkban nem volt; pedig ez nagyban befolyásolja a műtrágya érvényesülését, sőt érvényesülése egyenesen ezt feltételezi. (Ez évi »Közteleki felolvasások Cserháti tanár ur által.)

3. Megtakarítjuk az életbe lépett s reánk áldást hozó, a megyei közigazgatást olcsóbbító, a cselédeknek pedig nem tetsző cselédtörvényben előirt cselédpaloták építési, a gyermekek iskolázási s temetkezési költségeket.

4. Minden gép legalább is 10 cselédet taka-

ritván meg, megszűnik az országban a cseléhiány, módunkban lesz a jobb cselédeket kiválogatni s azokat a megérdemelt jobb fizetésben is részesíteni. Ezt eddig nem tehattük, mert a gazdaság belterjességét megkivánó nagy cselédállományál fejkenként 60 korona fizetésjavítás — a melylyel még nem is sokat segítettünk a cseléden — ezekre menő költséget okozott. Ezt saját létünk veszélyeztetése nélkül meg nem tehattük. A Kőszegi-féle gép pedig a szántási munkát teljesen, a boronálást stb. legnagyobb részben kivonván a fogatos munkák köréből, a fuvarozási munkánál könnyebben megállapítható és ellenőrizhető akkord-munka bevezetése által, módot adhatunk az igazán dolgozni akaró cselédnek, hogy az amerikai keresethez nagyon közelálló, esesleg azt meghaladó keresethez jusson.

5. A talaj tökéletes megművelése által pedig a kötöttebb földeken s különösen oly gazdálknál, kik a kerti, finom művelésre nagy súlyt fektetnek, legalább is annyi költséget takarít meg, a mennyit a szántás okoz. (Mert pl. nálam, ki kötött földön gazdálkodom s oly földbe, a melyben a magnak jó fekvést nem biztosíthatok, inkább őszi nem vetek, az őszi szántások bedolgozására mindig kétszer annyi iga szükséges, mint a nnakfelszántására.)

6. Megmenti a gazdaságot a sok holt leltártól és ezzel együtt a holt leltár fenntartási költségeitől, mert kevesebb borona, henger kell ezen, az ekéket, rögtörő-, gyűrűs- és fogas-hengereket majdnem teljesen nélkülözhetjük. Jelentőkenyebben kevés szekerre lesz szükségünk, mert a meglevő iga, a szántás alól felszabadulván, a szekeres munka majdnem az egész évre felszlik. Megtakarítjuk a drága trágyatelepeket, mert, hogy a munka eloszoljék, a trágyát lehetőleg az istállóból azonnal a trágyával kihordandó föld mellé visszük, kazalba rakjuk, a hol az beföldeltetvén, a legjobb trágyakezelésben részesül. Sok hasonló kiadástól menekülünk; kisebb szeker-szín szükséges, 70%-al kisebb istálló az igavonók részére stb.

7. Az igák mellett eddig állandóan lekötött béresgazdát más munkánál is használhatjuk a felügyeletre, sőt talán nélkülözhetjük is.

8. Gaztalanítjuk földünket, mert a finom munka folytán a nedvesség is conserváltabb lévén a talajban, a gyommagvak kikelését elősegíti, azonfelül pedig a nagyobb nedvesség a tápanyagok oldhatóságát előmozdítja.

Azt hiszem, hogy ezen előnyök közül, ha csak az 5. alatt foglaltakat vesszük, egyedül is plausibilissé teszi azon állításomat, hogy az abban felsorolt előnyök legalább is megközelítik a gépnek a szántás által nyújtott előnyeit. Hol vannak még az 1., 2., 3. alatt felsoroltak, a 4., 6., 7., 8. alattiakról nem is szólva.

Áttérve a pénzben kiszámítható előnyökre, ma, midőn egy egész évi állandó folytonos üzemre, annak adataira nem támaszkodhatunk, ezek csak hozzávetőleges számok lehetnek.

Mikor az ily számokkal vagyok kénytelen kalkulálni, nehogy ott saját zsebemre csalódjam, a bevételt minimumra, a kiadást pedig maximumra szoktam emelni. Ezáltal gondolom elérhetőnek azt, hogy számításaimban lehető biztos eredményhez jussak, vagy legalább is saját zsebemet meg ne csajjam.

Midőn ismétlem, hogy ma még ezen illuzorius számításokba bocsátkozom, az említett elvet vélem követendőnek. Ezen számítási mód mellett meggyőződésem az, hogy megkapom azon maximális költségzámolat, a mennyibe 1 hold megművelése Kőszegi géppel kerülhet.

Számításaim alapját az eddig eszközölt próbaszántások képezik s ha az ezeknél felmerült kiadásokat annak kétszeresére s a teljesített munkát pedig felére is venném, még nem kapom meg azt a számot, a mely 1 m. hold e géppeli munkájának maximális költségét adja, mert nem ismerjük tapasztalatok alapján a gép kopási szárlékának, amortizatiojának a nagyságát.

Első sorban is tehát ezen százaléknak a megállapítása szükséges.

Ennek megállapításánál némi támpontot nyújt az, hogy a Kőszegi-féle gépen alkalmazandó 30, 40, 50 lóerejűhöz hasonló motorok közül egyet a feltaláló egy celuloid gyárban látott működni, a mely már 14 éves és még kitűnő karban van; ez a tapasztalat indította őt arra, hogy ilyen motorokat szerezzen be a gépéhez, annál is inkább, mivel ezen motorok vízfogyasztása a minimális, elég lévén napi 30 liter víz, a mely által a gépnek fogatos erővel kiszolgálása elmarad.

Ezen motorok a berlini »Kamper«-gyárban készülnek. A gép szerkezete, ráamája a legfinomabb aczélból készül s addig míg kísérletek folytán a hazai anyag hasonló jónak nem bizonyul, addig az a stájerországi Böhler-gyárból szállítatik.

A mennyiben maga a gépnek szerkezete a lehető legegyszerűbb s azon legfeljebb, specialis körülmények között, a kapák törhetnek; magára a keretre és a szerkezetre, mely a gépnek félértékét képviseli, 5% elegendő az amortisatióra, 3% pedig tartalékrészekre.

A mi a motort illeti, mely a gép értékének másik felét képezi, a fentebbi tapasztalatok folytán 6%-os amortisatio elegendő lenne, de óvatosságból azt 12%-ra teszem.

E szerint a csomagolással együtt 28.285 koronába kerülő gépnél a motorra 14.143 K 12% 1707 K a keretre 14.142 » 5% 707 »

Összesen: 2414 K vagyis az egész értéknek 8 és fél %-a, amortisatióra felvehető; tőkekamat 5%, tartalékrészekre 3% (kereken 850 K).

A próbaszántásoknál kellett 1 kat. hold felszántására 7 kg benzint; azt hiszem, megfelelek az ily számításoknál követendő elveimnek, ha a benzinfogyasztást m. holdanként 8 kg.-ra veszem fel.

A mennyiben pedig én is azon véleményen vagyok, hogy a benzin-motoroknál jobb gépre van szükségünk a célból, hogy a gépet jó állapotban fenntartsuk, gazdaságomban eddig szokásos gépész fizetését a motorgép terhére 600 K-val emelem, ugyszintén a cséplési időre szükséges kiegészítő gépre is 200 K-t veszek számításba.

Az olajfogyasztás e gépnél a minimális, mivel a legtöbb olajat fogyasztó s a kapákat mozgó executor aczélgolyós csapágyakban mozog — úgy, mint a kerékpárokna — miáltal annak egyszersmind a surlódás következtében ellenállása a minimumra redukáltatik.

A mi a gépnek egy év alatti munkanapjait illeti, azt a Fowler-eké jul. 1-én kezdődő s Deczember elején végződő 110—130 munkanapjával szemben csak 80 napra teszem, mert bár a gép a mérsékelt felázott talajban dolgozhatik is, azt gazdaságilag — különösen agyagtalajon — megengedhetőnek nem tartom még a Fowler-ekénél sem.

Ha felteszem, hogy a mult évben eszközölt próbaszántásoknál az 1.5 m. széles s csak 18 névleges lóerővel ellátott gép 1 óra alatt 1 kat. holdat végzett, akkor ezen 2—8 m. széles s 50 névleges lóerejű gép 1.5: 1600 = 2.8: X; X = $\frac{2.8 \times 1600}{1.5} = \frac{4480}{1.5} = 2986 \square$ ölet végezne; ha ezen telje sítményt 1500 \square öltre, tehát a felére redukálom, azt hiszem, elérem vele azon célt, a melyet ezen körülményem megírásánál tüzttem ki, hogy gazdátársaimat ezen gép maximális holdankénti költségeiről orientáljam.

A gőzekénél váltott emberekkel a munkaidő nyáron 18, ősszel 15—16 óra; daczára annak, hogy ezen gépnél az acetylen világítás sokkal tökéletesebben alkalmazható, mint a billenő — kétmozdonyos gépekhez tartozó — ekén, az átlagos munkaidőt szinte váltott emberekkel csak napi 14 órára teszem s e szerint a gépnek átlagos teljesítő képessége $(14 \times 1500) \times 80 = 1.680.000 : 1200 = 1400$ hold volna a munkabírása 80 munkanap alatt; hozzá nem számítva a július 1. előtt végezhető munkálatokat, mint a tavaszi trágya leszántást kapások alá, a bükköny-, esetleg repcetarló, vörös here földeknek leszántását.

Tavaszbuza á K 30

Tavaszszozs á K 30

Hannaárpa á K 22

Duppau zab á K 24

Tavaszbükköny á K 17

részben Budapestről, részben vidéki állomásokról szállítva kitűnő minőségben kapható

HALDEK

magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójánál.
Budapest, U., Bálvány-utca 6.

Ezek szerint a Kőszegi-féle gép költségszám-
laja a következő leend :

amortisatio	2414 K
tartalékrészek	850 »
tőkekamat	1414 »
1400 holdra á 8 kg. benzín á 24 K	2688 »
gépész-költség-többlet	800 »
2 ember a géphez, hogy az váltott em- berekkel dolgozhassék 80 nap á 5 K	400 »
olajra	200 »
	8766 K

a mely összeget 1400 holdra szétosztva, esik 1 m.
holdra 6.26 korona költség.

Eddig terjed közleményem azon része, a miket
a gép látása után egyrészt mint tényeket másrészt
mint következtetést megjelölni szükségesnek tar-
tottam.

Felemlitem még, hogy egy előkelő főúr, a
kinek alkalmá volt a gépet egy megrágyázott
talajon dolgozva látni, úgy nyilatkozott előttem,
hogy a trágyát a legideálisabban szántja alá,
a mennyiben azt egyenletesen elosztotta a fel-
kapált rétegben.

Egy alkalommal kivitték a gépet egy oly terület-
re, a melyen tavasszal víz állott s az idej száraz-
ság folytán tele volt arasznyi repedésekkel; ezt
a területet a gép nagyon szépen felszántotta,
porhanyította, holott az ugyanakkor kiállított
hatókrös eke semmire sem mehetett.

Ezeket ugyan nem láttam, de elhiszem. Egy-
részt azért, mert a kapálásnál minden esetre
kisebb a surlódás szülte ellenállás, mint a szántás-
nál, másrészt a gépen alkalmazott minden kapa
más-más pillanatban működve, egy kapának
a földbe való vágásához a motor teljes erejét
veheti igénybe.

Állítólag a gép dombos, partos talajon is
halad, különösen, ha munkát végezve megy a
hegyre. Ezt is elhiszem, mert a kapák elég kapaszkodó
képeséget adnak a gépnek. A hegyes talajon
különösen nagy előnye van a motornak a magán-
járóval szemben, mert a hegynek való járás miatt
nem romlik úgy, mint a gőzerejű magánjárók,
melyeknél, ha a tűzcsövek megfolyósodnak s az
ólomszeg kiolvad, a legkisebb bajok közé tartozik.

Ezek után lássuk, mily befolyással lesz a

Kőszegi-féle gép gazdaságaink jövedelmezőségére,
vagyis, a mi ezzel egyértelmű, mennyivel fogja
az évi regie költségeinket apasztani.

Ennek kiszámításánál gazdaságomat veszem
alapul, a hol az iga hovaforrásáról egy megfelelő
napló vezettedik s így a számítás alapjául kellő
támpontot nyujt.

Mielőtt ezen adataimat közölném, szükséges-
nek tartom megjegyezni, hogy gazdaságom 9
km.-re fekszik a vasutttól, talaja pedig kemény,
kötött agyag, erősen partos, kiterjedése pedig a
szántónak 702 m. hold.

Az előbbi leírás szerint gazdaságomban a talaj
partos, sőt hegyes és erősen kötött volta miatt a
regie-költségek egy állomáshoz közel fekvő közép-
kötött sík gazdaság költségeivel szemben legalább
20 százalékkal magasabbak; mert az ily gazdaság-
ban annak partos és kötött volta miatt a
szántás lassabb és nehezebb, a szekeres munkánál
is kevésbé terhelhetünk, az ökrök erőben való tar-
tásához intenzívebb takarmányozás szükséges.

Gazdaságom 180 h. őszi, 180 h. tavaszi kalászos
190 h. kapás (melyben 40 h. cz. répa, 50 h. bur-
gonya) s 152 h. takarmány, s 200—225 drb
számos állat után nyert circa 32000 q istálló-
trágya termelés mellett a tejhordó és takarmá-
nyozó lovak be nem számításával évi átlagos tar-
tásban 7 pár ló és 18 pár ökröfogatot igényelt;
megjegyezvén, hogy az ökröfogatok száma 10 és
24 pár között váltakozott, a munkaidő s a munka
mennyisége szerint.

A Kőszegi géppel a szántás munkálata teljesen
s a talaj bedolgozására szánt iga — a tavaszi kalá-
szosok alá ezentul is szükségelt fogatos boronálás
stb kivételével — 80 százalékkal okvetlen nél-
külözhetővé válik. Az alábbi kiszámítás folytán
ezen gép beszerzése által:

6 pár ló állandó és 2 és fél pár ökrök átlagos évi
tartásban elégnék mutatkozik, mert a vetőtervezet-
et s az igaerő felhasználásának kimutatását véve
alapul, kellett minden m. holdra az eddigi gaz-
dálkodás mellett : 180 h. őszi alá, á 1.733 lófogát
és 7.38 ökröfogat, az egészre tehát 311.9 lófogát,
1328.4 ökröfogat; 180 h. tavaszi alá á 1.42 lófogát
és 3.08 ökröfogat, az egészre tehát 255.6 lófogát,
554.4 ökröfogat; 40 h. cz.-répa á 6.40 lófogát és
10.60 ökröfogat, az egészre tehát 256.0 lófogát,
424 ökröfogat; 50 h. burgonya, á 6.10 lófogát és
8.25 ökröfogat, az egészre tehát 305 lófogát, 412.5
ökröfogat; 60 h. tengeri, á 300 lófogát és 700
ökröfogat, az egészre tehát 180 lófogát, 420
ökröfogat; 20 h. szegődm. á 1.17 lófogát és 3.04
ökröfogat, az egészre tehát 22 lófogát, 60.15 ökrö-
fogat; 147 h. v.-here, bükköny és z.-bükköny, á
0.5 lófogát és 2.58 ökröfogat, az egészre tehát
72.5 lófogát, 379.0 ökröfogat; 20 h. tak.-répa, á
0.7 lófogát és 7.90 ökröfogat az egészre tehát 14.0
lófogát, 158.0 ökröfogat; összesen 1440.4 lófogát,
3797.25 ökröfogat. Különböző fuvarokra 1604.4
lófogát, 95 ökröfogat. Főösszeg 1604.4 lófogát,
3892.25 ökröfogat-nap, tehát az ünnepek, esőzé-
sek és pihenés alatt eltöltött fogatnapok nincsenek
az egyes növények terhére számítva.

A Kőszegi gép folytán a következő fogatnap-
szükséglet áll elő (szinte az igaerő-napló lapján):
180 h. őszi alá á 0.94 lófogát, 0.25 ökröfogat,
összesen 169.2 lófogát és 45 ökröfogat; 180 h.
tavaszi alá á 1.42 lófogát, 0.40 ökröfogat, összesen
255.6 lófogát és 72 ökröfogat; 40 cz.-répa alá,
á 6.4 lófogát, 0.7 ökröfogat, összesen 256.0 ló-
fogát és 28 ökröfogat; 50 h. burgonya alá, á 6.1
lófogát, 0.7 ökröfogat, összesen 305.0 lófogát és
42.7 ökröfogat; 20 h. tak.-répa alá, á 0.7 lófogát,
3.0 ökröfogat, összesen 14 lófogát és 60.0 ökrö-
fogat; 60 h. tengeri alá, á 2.13 lófogát, 0.5 ökrö-
fogat, összesen 127.8 lófogát és 30 ökröfogat;
20 h. szeg.-föld alá 0.3 ökröfogat, összesen 6. ökrö-
fogat; 15 h. csalamádé alá, á 1.4 lófogát, 1.9
ökröfogat, összesen 22 lófogát és 28.5 ökröfogat;

147 h. takarm. alá, á 05. lófogát, 0.4 ökröfogat,
összesen 72.5 lófogát és 45 ökröfogat. Kőszegi gép-
pel 1222.1 lófogát, 370.2 ökröfogat; hozzá az előb-
bi számítás szerint különböző fuvarokra elfo-
gyasztott 164 lófogát és 95 ökröfogat, összesen
1386 ló és 465 ökröfogatnapra van szükségünk.
Kőszegi gép nélkül 1604.4 lófogátnap, 3892.25
ökröfogatnap; Kőszegi géppel 1386.1 lófogátnap,
465 ökröfogatnap; marad a Kőszegi gép javára
218.3 lófogátnap, 3427.25 ökröfogatnap, azaz
lófogatokban 13.6 százalék és ökröfogatokban
88 százalék a megtakarítás; illetve az eddigi
állomány apasztható volna 1 pár lóval és 15 pár
ökrökkel a gép beszerzése által. Természetesen az
ökrállomány ezentul s 0—15 pár között fog
váltakozni, hogy úgy, mint eddig, a tavaszi
kalászosok vetésével 4—5 munkanap alatt, a
hordással csépléssel pedig aug. 1-ig készen legyenek.

A fentiek alapján az eddigi 12 béres helyett 1
állandó bérest, a 7 iga helyett 6 igaást kell a
gazdaságnak tartania. A tavaszi vetésnél 15 pár
lévén az ökrállomány, 14 napszamos, a hordásnál
pedig 9 hónapszamos válik szükségessé. Ezen
munkások vagy vándormunkásokból vagy pedig
helyben — kisebb szegődményföld adásával —
biztosíthatók.

A megtakarítás tehát 30 drb jármos ökrök, 2 pár
ló eltartásában, 11 béres, 1 igaás fizetésében, az
eddigi 1200 korona szántási napszamban, a vonó-
és holt leltár-tökében, az előbbi kamat, elhullási
és elhasználási százalékában, az utóbbi amorti-
zációja, fenntartási, kamatköltségeiben fog szám-
belileg kifejezésre jutni. Ez összehasonlítva a
Kőszegi gép költségeivel, adja azon számot, a
mennyive kevesebb regie, költségünk, vagyis
több jövedelmünk lesz a Kőszegi gép alkalmazásá-
nak gazdaságunkba való bevezetése által.

Ha számításba veszem azt, hogy erősen hullá-
mos, helyesebben partos talajon gazdálkodva s a
talaj kötött volta miatt ökreimet a munka minő-
sége és mennyisége szerint 1½, 2, 3, 4 kgr darával
kell etetnem, lovaim átlagosan 6 kgr. darát
fogyasztanak, azt hiszem, a tak. száraz anyagánál
felveendő 5 kor. q.-onkinti ár oly alacsony, hogy
erősen a valódi értéken alul marad. Ezt legjobb
bizonyítja az, hogy ha az idén elszállított hízó-
ökreimmél a takarmányok egyenkinti értékelése
helyett ezen árt számítottam volna az elfogyasz-
tott takarmányok száraz anyagáért, az esetben
fejenkinti 80 kor. veszteség helyett, némi haszon
lett volna a hizlalás eredménye.

Ezeket előre bocsajtva, számításom a követ-
kező:

32 drb iga marha elfogyaszt 1 év alatt á 50 q. tak. száraz anyag,	8000 K
1600 q-t á 5 korona	
12 cseléd évi bére (nem az idej árakat véve) á 450 korona	5400 »
12 cseléd lakbéré az új cseléd törvény szerint legalább á 50 korona többlet	600 »
12 cseléd után orvoslás, gyerekek isko- lázása, esetleg temetkezési költsége, orsz. gazd. cseléd és munkás-pénztár fejadó, elismerések, jutalmak stb. á 20 korona	240 »
Napszambeli megtakarítás	1200 »
16000 korona állattörke kamatja és biz- tosítása elhullás ellen, 10 százalék	1600 »
16 pár igavonó lehasználása, á 80 K (nálam nem elég)	1280 »
32 drb marhára 6400 K épülettörke, amortisatioja, kamatja és fentartás- ra 8 százalék	512 »
16 pár iga után csak a 200 K holt leltár megtakarítás 5 százalékos kamatja : K 160	
10 százalék fentartás » 320	
5 százalék amortisatio » 160	
összesen : 19472 K	

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

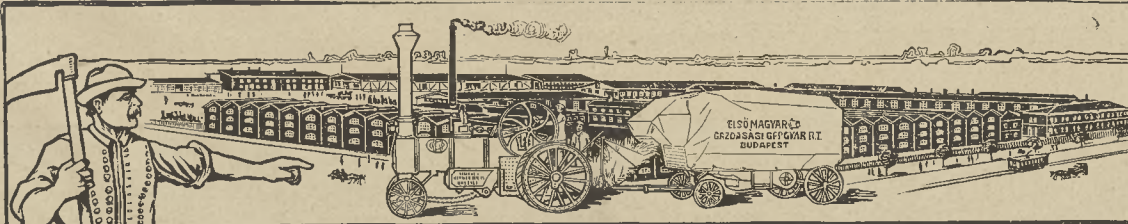
budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezete-
sen július és október hónapokban tartatnak meg.
Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuár-
verési vállalat Budapest, Dunaparti te-
herpályaudvar“ címzett gyapjuküldem-
ények a M. Á. V. összes vonalain
tetemes díjkedvezményben, valamint
ingyen raktározásban részesülnek. Be-
jelentéseket elfogad és mindennemű
felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZVÉNY TÁRSULAT

ugyszintén **MAGANJÁRÓK** (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekevel.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

Szegtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő- készletek

Ezen megtakarítással szemben kiadások:

Kőszegi gép költségei:	
1100 hold felszántása és megmunkálása, á 6.26 K =	K 6886
14 napszamos 25 napon át =	
350 nap, á 1.50 »	425
99 hónapszamos, az aratás, cséplés alatt, á 80 korona	720 8031 K
Marad a Kőszegi-féle gép javára	11441 K

Vagyis a gép ily összeggel fogja gazdaságom regie-költségeit apasztani, a mi egyértelmű azzal, hogy ennyivel több jövedelemre számíthatok; nem számítva azon előnyöket, a melyeket pénzben kifejezni, ha nem is lehetetlen, de nagyon is merész vállalkozás volna.

Ezek után azt hiszem bátran elmondhatom, hogy a gazdaközönség nagy hálával fog tartozni a feltalálónak, de nem kevésbé az ezen gép előállítására alakult részvénytársaság alapítójának is, kik a múlt év nehéz pénzügyi viszonyai közepette is megtalálták a módját annak, hogy ezen »korszakot alkotó« magyar találmány magyar földön is épüljön.

Ezen közleményem tulajdonképpen célja az, hogy a holdanként remélhető maximális költségek kiszámítása által gazdatársaim figyelmét ezen találmányra felhívjam s figyelmeztessem egyúttal ez által arra, hogy ne hirtelenkedjenek a gombamódra szaporodó szántógépek beszerzésével, hanem várják be nyugodtan ez év május—június havát, mikor is személyesen meggyőződhetnek mindarról, a mit jelenlegi közleményemben a gépről irtam.

E gépet illetőleg pedig még ez év tapasztalatait, pontos feljegyzések alapján e lap hasábjain, a jövő télen, —reményilem,— alkalmam lesz közzé tehetnem, mikor is már számításaimat a gyakorlat alapján megtehetem.

Razgha Ernő.

A tavaszbuzárról.

A márcz. 15-iki szám »Szemle« rovatában olvastam, hogy egy dunántúli uradalom bepelerte a magkereskedőt, kitől tavaszi buza vetőmagot vásárolt, azon czímen, hogy tavaszi helyett őszi buza vetőmagot szállított, minek következtében nem fejlődve ki a buza tökéletesen, a beállott forróság teljesen megaszalta azt.

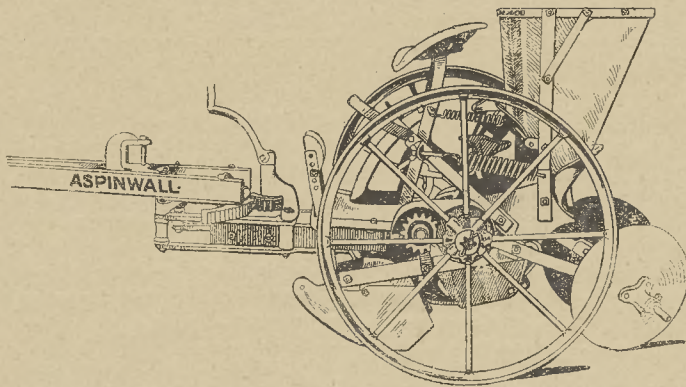
Bővebb értesülésem nem lévén az esetről, nem is szándékozom pro vagy kontra véleményt mondani, szabadjon azonban elmondanom egy oly esetet, mely a fenttihez hasonló esetekben a kérdés elbirálására nézve útmutatásul szolgálhat.

1895-ben egy alföldi gazdaságban láttam mintegy 10 hold tavaszi búzát, melyet a gazdaság kezelője többünknek mint kuriozumot mutatott be. Ugyanis a buza legnagyobb része szépen fejlődött s már kihányta kalászát, közben azonban nagy számban voltak olyan tövek, melyek, mint valami kusznövénnyel

a földön kusztak, rendkívül erősen bokrosodtak, 1—1 és fél méter hosszú szárúk volt, de a kalászok még nem mutatkoztak. — A különös jelenségnek, mint a hogyan megfejtettük s beigazolást is nyert, nem volt más oka, mint hogy a vetőmag közé a cselédek gondatlansága következtében néhány zsák őszi buza keveredett s ezt a magtáros csak akkor vallotta be, a midőn a talány megfejtetett. Tehát a folyton bokrosodó, kalászhozással késlekedő tövek őszi búzából származtak. A buzatövek ezen különös viselkedése abban leli magyará-

tartom magamat, hogy a tavaszi búzának legkésőbb márczius 5-re a földben kell lennie. Később vetett tavaszi buza után ne várjunk türelhető hozamot. Nem lehetetlen, hogy azok, kik tavaly, a midőn az Alföldön is márczius 28. körül lehetett csak hozzáfogni a tavaszi vetésekhez, a tavaszi buza vetések márczius végén, vagy pláne április elején végezték, egyedül ezen oknál fogva nem kaptak termést.

Soósd, 1908. márcz. 16. Székács Elemér urad. főintéző.

[35-ik] ábra. Aspinwall burgonyaültető gépe. Oldalnézet.

zatát, hogy az őszi buza, mintegy ösztönyszerűleg várta a telet s igyekezett jól megbokrosodni s kalászait ép ezért nem hányta ki.

Ezen egyetlen esetben volt alkalmam ezt tapasztalhatni, de öreg gazdák hasonló dolgot már többször láttak.

Ilyképen, ha őszi búzát vettünk tavaszi elnevezés alatt, szükségképpen hasonló fejlődést kell mutatnia a vetésnek s ezzel az eladóra igen könnyen reabizonyíthatjuk, hogy vevőt megkárosította.

Egyébként a tavaszi buza vetésére nézve magam is a régi gazdák azon regulájához

Aspinwall-gépekről sok dicséretet mondanak fel.

Leírjuk a gépet két rajzzal illusztrálva.

A rudon kezdjük, amely két oldalra eltolható s aztán rögzíthető, a végből, hogy a lovaknak ne kellessen a már ültetett soron járni, hanem mindig az előző keréknyomon, úgy, hogy a 20—22" sortávolság pontosan betartható legyen. A gép egyszerű és a különböző mélységre állítható barázdahúzó-vasal huzott barázdába hullatja a magot, melyet a hátul ferdén alkalmazott két kerékalaku háritó takar be.

A gumók bepötyögatása automatikus.

A gumók nyársakra szűrődnek föl, amelyekről ismét lehárítatnak automatikus uton, úgy, hogy a gumók távolsága a sorokban meglehető egyforma.

A gumók leömlése a garatból szabályszerű.

A gép súlya 220 kg.

A szerkezet szilárd.

A kiszolgálásához két jó ígás ló és egy ember kell.

Hogy pedig egy ember elegendő legyen, a gumókat félhektós kis zsákokban kell kihordani, melyeket egy ember is nehézség nélkül kezelhet.

A gép egyedüli elárúsítója Németországban E. Schwartz Tempelhof-Berlin.

Ára egy gépnek 400 márká (cirka 480 korona).

36-ik ábra. Aspinwall-féle burgonyaültető-gép működésben.

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

A cselédtörvényhez.

A mult hóban sok havunk volt, szánkáz-tunk vigan, de hamar megszűnt ezen élvezet, mert az éjjeli fagyok dacára is olvadt annyira, hogy néhol a sarat hozta napfényre az időjárás melege. Senki sem kíváncszott ki az utakra, mert azok borzasztóan néztek ki; a ló lába alatt leszakadt a jég, a kerék alatt lesüpped a hó, egyik lyukból a másikba zökkent a kocsi, a járművet jobbra-balra dobálta s fel és le himbálta a kátyuk tömege. Dülöngéltek a lovak, mintha be lennének rugva s a hullámzó Balaton közepén a halászkok csolnakja nem csinál a tajtékoz habok felett olyan bakugrásokat, mint a 4 kerekű jármű a száraz-földnek nevezett hó, sár és pocsolyából álló közlekedési vonalokon. Végig élveztem ezt a borzalmas expedíciót febr. 14-én, a tőlünk 17 kilométernyire levő Bonyhádra mentem be jó kocsin s kitűnő lovakkal s odafelé még kissé fagyos levén az ut, nettó 2 óra hosszát ezammogtunk be, de hazafelé már tetőpontját érte az olvadás s 2 és fél óráig tartott az az ut, mit könnyen megtesznek lovaink 1 óra alatt — nyáron. Hogy derekam alaposan megfájdult s kábult voltam a kiállott rázkódtatások következtében, az természetes. De hát bele kell már nyugodni abba, hogy a községek a havat csak annyira szokták elhányni a nekik kiszabott utvonalon, a mennyire éppen jónak látják, így a 2 méteres hóból bizvást meghagynak 1 méter réteget, gondolván jó ez a szánoknak, de midőn 1 métert süppedt igavonó s szekér, az őket nem alterálja s a hatóságok otthon ülnek, nem látnak semmit. Majd »Rá-érünk arra még!« jelszóval halogatják az utigazítást s a nap sugaraira bízzák a hó eltüntetését és a kiengedt talajra a vízfelszívást, de hogy ókalmék, a kényelmes községi közmunkások levezetnék néhány kapavágással az utakon álló vizeket — olyan nincs a sifonérban. Szeretném mondani »tisztelet a kivételnek«, de fájdalom, ilyen nem pipált még Európa — vagy legalább szép Magyarország.

De beszéljünk másról!

Itt a cselédtörvény, egyszerű alkotás ez a tengeri kigyó, melyről mindig lehet beszélni s én hálátlan, még merek rá kigyót-békát kiáltani, pedig minden levelemnek állandóan ad témát s ezért a rossz nyelvek azt mondják, nem is tudnék írni, ha az új cselédtörvény nem volna. annyira kiirtam magamat. Lehet, hogy igazuk van, ítéljen felettem, mint első fórum, a tekintetes szerkesztőség, mint felelősségi hatóság pedig e becses lapok olvasó közönsége.

Hát kérem szeretettel, mi ma a gazdaságban alkalmazott mesterember? Van ezekről szó a cselédtörvényben? Tudja-e a kedves gazdatárs, hogy az ő bognárja, kovácsa, gépésze, kőművese, stb. kézművese a cselédtörvény §-ai alá tartozik, avagy az ipartörvény parancsol nekik? Köteles-e az ipari hozzájárulásokat fizetni? Betegsegélyzőpénztárhoz hozzájárulni? Be kell-e az ipartestületeknél minden változást jelenteni vagy sem?

A tervezetben bent volt a mesteremberekről is a paragrafus, de mikor a rengeteg sok bizottságban s végül az országházban tárgyalták e szakaszt, akkor valaki kisütötte, hogy ez nem ide való, hanem a törvény végére kell akasztani, mint valami »Anhenxlit« az óraláncra s a sok bába között elveszett a gyerek. Most az egyik jegyző az uradalmi iparost

10 korona adóval sujtja, mert erre is van §; ellenben a másik csak 2 korona adót vet ki rá, mint cselédre. Melyik a helyes? Ki mondja meg? A közigazgatási bíróság 1317/904. számú határozata értelmében ugyan az uradalmi iparos mezőgazdasági cselédnek tekintendő s csak 2 korona adóval rovandó meg; de hány gazda nem tudja ezt (magam is csak az idén jutottam ennek tudomására) s fizeti de-üre-borura az ötszörös adót, mert a m. kir. pénzügyigazgatóság van olyan politikus, hogy nem figyelmezteti ilyesmire a p. t. publikumot, hanem nyugodtan — de nem előkelően — zsebrevágja a jogtalanul beszedett adót. Talán ez a közlésem is nehény gazdatársat megment a jogtalanul kivetett adó befizetésétől, mert ha már ki is volna a 10 koronás adó vetve, lehet ellene az illetékes m. k. pénzügyigazgatósághoz — hivatkozva a fenti határozatra — fellebbezni bélyegmentes folyamodvánnyal. Adjuk meg az államnak a mi az övé, de ne többet!

Szegény iparosainktól nagyon sok helyen, még ott is, a hol uradalmi orvos van s az uraság emberemlékezet óta fizeti a gyógyszereket, beszedték rendesen az iparhatóságok a betegsegélyző pénztári járulékokat s ha adós maradt pár fillérrel, még végrehajtót is küldtek a nyakára, pedig ez tudtommal még 1907 végével is így történt minálunk Hunniában, noha erre nézve már 1901-ben másként határozott a m. kir. kereskedelmi miniszter, vagy tán az ő elvi határozatát csak elvben fogadta el az iparhatóság, de tényleg nem?

A kereskedelmi miniszter 36.220/901. számú elvi jelentőségű határozata szerint conventiós iparos nem tagja a betegsegélyző pénztárnak, mert szerződött cselédnek tekintendő, tagja azonban a mezőgazdasági cseléd- és munkássegélyző pénztárnak, tehát az 1 K 20 fillért tartozik minden év elején érte a gazda befizetni. De hányszor lett ez a 60 krajczár is befizetve s még az ipari betegsegélyző-pénztárba is fizettettek a szegény emberrel. Hej, pedig hát egy rókáról két bőrt nyuzni, ez urak, még sem megyen! (Petőfi után szabadon.)

Erre is bátorkodom tisztelt gazdatársaimat figyelmeztetni, nehogy ama mesebeli róka sorsára jussanak.

De a szegény iparos is megjárhatja manapság egy körmönfont s kevésbé lelkiismeretes gazdával szemben, mert hiába mondja az a mesterember, hogy ő is cseléd, a gazda arra hivatkozik, miszerint a legeslegújabb sütetű cselédtörvényben nincs egy árva szó sem kézművesről, ergo nem cseléd, hanem iparos, mert ezen újabb törvénynyel a régebbi 1901. és 1904-iki elvi határozatok megszünteknek tekintendők; ennél fogva fizesse csak az iparos maga zsebéből a kamarai illeteket a 10 korona adót, a betegsegélyzőpénztári járulékokat stb. ő a gazda a la Pilátus, mossa kezeit s nem fizet semmit. Ha beteg lesz az iparos vagy felesége, 12 éven aluli gyermeke, az ilyen gazda nem fogja gyógykezeltetni, orvosságát nem fizeti ki s ha elhal, temetési költséghez hozzá nem járul, mert az ipartörvény ilyenekről nem intézkedik.

Tessék hát a képviselőháznak a mulasztást jóvá tenni s a gazdasági mesteremberekre nézve egy függeléket csatolni az új mezőgazdasági cselédtörvényhez, hogy ezek a derék

honpolgárok is tudják hová tartoznak s ne lebegjenek ég és föld között, mint Mohamed koporsója!

Fehér Zoltán.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. A cselédorvosoltatás kérdéséhez.

Az 1907. évi XLV. t.-cz. értelmében a gazda a cselédeknek csak a gyógyszereket tartozik ingyen kiszolgáltatni, illetve azok költségeit viselni, vagy pedig a *gyógyászati eszközöket* is? Utóbbiakról soha sincsen említés téve, míg az 1898. évi XXI. t.-cz. 3. §-a a gyógyszerek mellett *gyógyászati eszközöket* (szemüveg, sérvkötő, mankó stb.) is említ. Forog-e itt tehát hiányos törvényrendeletkezés vagy sem?

Továbbá köteles-e a gazda a hajduk részére a gyógyszerek költségeit viselni vagy sem?

B. A.

Kérdés. Magfogás luczernáról.

Egy éve nagyon szép luczernám van. Tekintettel a magnak nagyon magas árára, óhajtanék magot fogni róla két éves korában. Lehetséges-e a luczernás ártalma nélkül két éves korában magot fogni róla?

J. G.

Kérdés. Mely egyesületek vagy szövetségek használhatják az »országos« címet?

1. Ugy értesülök, hogy 60 taggal megalakult »Nyultenyésztő egyesületünk«-nek alapszabályát a földművelésügyi m. k. miniszterium csak akkor hagyja jóvá, ha az »országos« szót a czimből kihagyjuk, mert állítólag egy csak 60 tagból álló testület nem képezhet »országos« egyesületet. Van-e ehhez joga a miniszteriumnak? Hogy hangzik a törvény?

2. Mint az ország különböző vidékén lakó állattenyésztők szövetsége alakultunk, de alapszabály nélkül működünk, tagsági díjakat nem szedünk. Fenáll-e azon jogunk magunkat »országos szövetség«-nek nevezhetni?

G. E.

Kérdés. Felelősség a megsavanyodott tejért.

Szerződés van egy kereskedővel tejszállításra, melyet a szerződés szerint frissen fejt állapotban tartozok hozzá szállítani. A szerződés október 1-től áll fenn s ezen idő alatt már két ízben hozott levonásba a szállított tejből egy bizonyos mennyiséget, azon ürügy alatt, hogy a tej, a mit ő szintén eladott fölforraláskor összement és neki vissza vitték. Kérem, hogy meddig terjed a felelősségem a hozzászállított tejért? És tehet-e ő levonásokat fenti ürügy alatt?

B. J.

Felelet. Hatástalan, sőt veszthető oltás orbáncz ellen című kérdésre.

A sertésorbáncz ellen alkalmazásba vett oltások 10—12 hónapi immunitást kell hogy biztosítsanak, ha tehát a szeptemberben végzett oltás után most 4 hónapra az orbáncz veszthetőleg fölléphetett, úgy az oltóanyag nem volt jó. Ez bizonyos. És mégis, a számtalan perből, a mely hasonló esetek miatt folyamatba tétetett és mely mindig az oltóintézet fölmentésével végződött, nem lehet ösztönzést meríteni a per megindítására. A per kilátástalan azért, mert az oltóintézet tücsköt-bokrot felhozhat védelmére. Rendesen azzal érvel, hogy az oltóanyag utközben romlott meg. A postahivatal meleg szobájában vagy más meleg helyen elvesztette hatóképességét. A baj nem volt orbáncz és a többi

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált takarmány-repamagnak manapság sem párja, sem konkurrencziája nincs.

Kapható:

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében **Budapesten.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

és a többi. Mindezeknél fogva az intézet nem vállal felelősséget az anyag jóságáért a mint az anyag az intézetet elhagyta. Ez elég kellemetlen helyzet, a melyről csak úgy lehetne tenyész-tőinknek szabadulni, ha valami biztosítás féle intézmény alkottatná meg az ekként előállott kárak megtérítésére.

B. V.
állatorvos.

Felelet. *Mesterséges csikólegelő létesítése* című kérdésre.

Kérdésben ismertetett viszonyok közé a következő fűmagkeverék elvetését ajánlom:

Mezei komócsin	2.2 kg.
Árva rozsnok	9.3 »
Csomós ebir	1.6 »
Réti perje	2.4 »
Taraczkos tippán	1.7 »
Angol perje	4.8 »
Vörös here	0.9 »
Fehér here	1.0 »
Szarvaskerep	1.2 »

Összesen: 25.1 kg. kat. holdankint.

Az itt felsorolt fűmagvakat a magkereskedőtől külön csomagolva és nem összekeverve kell megvásárolni. Az összekeverést otthon személyesen végezze el úgy, hogy a sulyosabakat, tehát a komócsint és hereféléket külön, ugyancsak a könnyebb fűmagvakat külön keveri össze. Ezen két csoport külön is vetendő, még pedig a védőnövény elvetése után először a nehezebb magvak csoportját s végül a könnyebb fűmagvaka keverékét.

Védőnövényül a zab is választható, de jobb az árpa, melyből 30 literrel kevesebb vetőmag veendő, mint rendesen. Még inkább ajánlható a ritkábban vetett zabosbüköny, melyből kat. holdankint 110 liter vetőmag elég lesz. Ennek kétharmad része büköny, egyharmad része zab legyen. Virágzás kezdetén a zabosbüköny lekaszálandó, ha azonban tulbuján fejlődne, akkor még virágzás előtt.

Az ujonnan alakított legelőt a vetés évében legeltetni nem szabad, az az első évben csak mint kaszáló használható, mert a legelősző állat a még meg nem erősödött gyepeken nagy kárt tehet. Ha tehát a legelőt ez év tavaszán létesíti, akkor annak legeltetése csak 1909. év őszén kezdhető meg és pedig szeptember elején. A legelő alakítás főszabálya az, hogy a talaj ősszel legalább 20 cm. mélyen felszántassék. Ha ennek a követelménynek nem tudott eleget tenni, akkor jobb lesz a legelő létesítésével még egy évig várni, illetőleg egy évvel elodázni. Ebben az esetben a területet istállótrágyában részesítse, ott tengerit, takarmányrépát vagy más kapás növényt termeljen, melynek lekerülte után az őszi szántás végzendő. Ismétlem, a fűkeveréket szórta, kitarvaszkodás után azonnal kell elvetni.

Legány Ödön.

Felelet. *A tarlórépa okoz-e külön répaizt a vajnak* című kérdésre.

A tejszövetkezet kifogása alapos, mert a tarlórépa etetése után a vaj kellemetlen íze előszokott fordulni. Előidézi ezt egy bacillus, a *Pseudomonas carotae*. Eltávolítani lehet pastörizálással vagyis a tejnek 70 C. fokra melegítésével; mert ily hőfoknál gyorsan elhal ez a bacillus.

Felelet. *Gyümölcsét elrugó almafa* című kérdésre.

Kérdő nem említi meg, hogy férgesedés miatt szórja-e el parmen almafája a gyümöl-

csöt, avagy férgesedés nélkül. Utóbbi esetben föltehető, hogy valami táplálék hiányzik a föld felől, — miért is a koronája körvonalában 2—3 láb mély gödröcskéket kell tavasszal ásni és érett istállótrágya és fahamuval ellátni, s nyáron át egy harmadára higitott trágyalével gyakran öntözgetni. Ha férgesedés oka a bajnak, akkor az enygyűrűket kell májusban felrakni; s így a törzsön felkuszó sok mindenféle hernyót és bogarat elfogni. Az enygyűrű különben minden körülmények közt jó, még akkor is, ha a trágyázáshoz kell folyamodni a baj orvoslása miatt.

C.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunk egy hét óta kellemetlen hűvös, éjjeli fagyokkal váltakozó, de száraz volt. Szántás, vetés akadály nélkül folytatható volt. Volt ugyan tegnap kevés csapadék, ez azonban a szántás, vetési munkálatot nem akadályozza. Most azonban az idő változóra, sőt esőre fordulónak mutatkozik, a mire meg, hogy a tavaszi külső munkálat végezhető legyen, 8—10 napig szükség nem volna. A búzák fejlődése az egy hét óta tartó nappali hűvös, éjjeli fagyos időjárás miatt nagyon lassu, alig észrevehető. Néhány heti meleg időre volna szükség, hogy a talaj felmelegedhessék, a búzák fejlődésnek, erősödésnek indulva, a február vége és március eleje sok hideg eső által lesujkolt, megkérgesedett talaj felszín fogással boronálható legyen, a mi eddig még folyton kikelő buza és a talaj belső légysága miatt teljesíthető nem volt.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 50 éves jubileuma. Március 13-án érte el az Első M. Á. B. Társaság 50 éves jubileumát. Nagynevű férfiak alapították, és a társulat annyira megizmosodott egy félszázad alatt, hogy számot tesz a hasonló világintézetek között. Lapunk más helyén közölt számadatok adnak fogalmat az intézet nagyra növekedett forgalmáról. Az intézet vezetője Lévy Henrik később Ormódy Vilmos volt. Utóbbi megérdemelt nagy óvációkban részesült. A közgyűlés a jubileum alkalmával a többi közt elhatározta, hogy 4000 koronát bocsát évenként a gazdatisztek gyermekeinek felsőbb gazdasági iskolázásuk segélyezésére, és 500,000 korona alapot létesít, a melyből hazafias és közgazdasági célok évenként segélyeztessenek. Mindezeket örömmel vesszük tudomásul.

A szerb kereskedelmi szerződés. A Szerbiával kötött új kereskedelmi szerződést a napokban írták alá Aerenthal Alajos báró közös külügyminiszter, Kossuth Ferencz magyar kereskedelemügyi miniszter és Fiedler Ferencz dr. osztrák kereskedelmi miniszter.

Az új szerződés Szerbiában azonnal életbe lép, mielőtt a szkupstina elfogadta. Magyarországon pedig ugyanakkor a fölhatalmazási törvény alapján tervezik a szerződés ideiglenes aktiválását.

A szerb autonóm vám a nyers cukorra 25

dinár, a finomítottára 40 dinár, mely az új szerződésben 20 és 30 dinárra mérsékelte, a hordó sör vámja az autonóm 25 dinárról 10 dinárra szállított le. A liszt vámja 6.50 dinárra mérsékelte.

Az ipari vámok lehetővé teszik, hogy azokat az iparcikkeinket, melyekre Szerbiának szüksége lesz, továbbra is exportálhassuk a szomszéd királyságba. Az agrár vámjainkon a multhoz képest óriási a változás, a mit legjobban illusztrál a következő összehasonlítás:

Buza vámja 6 korona 30 fillér a multban fönnállott 75 krajczár helyett. Rozs vámja 5 korona 80 fillér, a multban fönnállott 75 krajczár helyett. Árpa vámja 2.80 fillér, a multban fönnállott 25 krajczár helyett. Zab vámja 4 korona 80 fillér, a multban fönnállott 60 krajczár helyett. Tengeri vámja 2 korona 80 fillér, a multban fönnállott 25 krajczár helyett. Szőlő vámja 40 korona, a multban fönnállott 2 forint helyett, csupán a postacsomagokban behozatalra kerülő szőlőre az olasz szerződésben már régebben megadott vámmentességet fogja Szerbia is élvezni. Önként értetőleg a szerb szerződésből szintén kiküszöböltetett a 3 forint 20 kros borvámkedvezmény, valamint a szerb szilvapálinkára ugyanily összegben megállapított vámmérséklés is.

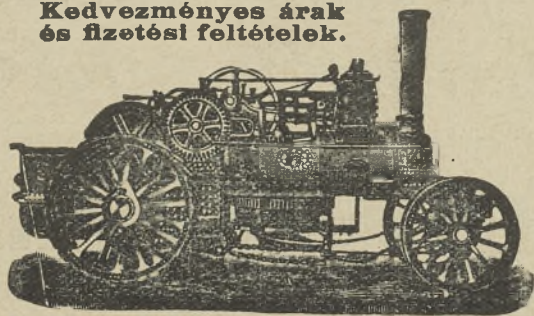
Aszalt szilva vámja 8 és 10 korona a régebbi 1 forint 50 krajczár vám helyett. Szilvaiz vámja 5 korona 50 fillér, a régebbi 1 forint 50 krajczár vám helyett.

A szerződés állapotbehozatali és egészségügyi részét »Állattenyésztési és Tejgazdasági« lapjainkban közöljük le.

A német árpavám. A német birodalmi gyűlésben a minap nagy árpavám-vita volt, mely oly határozati javaslat elfogadásában csucescoddott, amely az árpavám-szabályzatot oly módon kívánja megváltoztatni, hogy minden árpa után, a mely sör- vagy szeszfőzésre alkalmas, 4 márká vámszedésék 100 kgr.-ként. Ezzel megakadályozni, hogy a gyengébb minőségű takarmányárpát 1 márká 30 pfeninges vám mellett behozásák és később mégis szeszfőzésre használják. Az egyedüli mód megakadályozni, hogy a sörárpát takarmányárpa gyanánt hozzák be, az utóbbinak denaturálása volna a határon. Ez azonban óriási nehézségekbe ütköznék. Nem marad tehát egyéb hátra, mint a 4 márkás vám sedése, a miből nekünk hasznunk lehet, mert mi csakis sörárpát exportálunk. Kár éri azonban Oroszországot, a mely jóformán csakis takarmányárpát exportál.

A közös birtokok jogi helyzete. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya 13-án látogatott ülést tartott, a melynek főtárgya *Sebess Dénes* dr. előadása volt: a közös birtokok jogi helyzetéről. Napirend előtt *Zselénszki* Róbert gróf utalt a Társadalomtudományi Társaságnak most folyó előadási ciklusára, a mely a nagybirtok szociális hatását Magyarországon kívánja megvilágítani, de tulajdonképpen alaptalan ráfogásokkal és gyanúsításokkal vádolja, a mit Zselénszki gróf visszautasít és mely vádak alaptalanságát ki is mutatja. *Sebess Dénes* dr. ezután megtartotta előadását. Szerinte ma 10,000-nél több közös birtok van Magyarországon, a melyek jogi helyzete teljesen rendezet-

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

len. Ezeket a birtokközösségeket multhatatlanul szükséges jogi személyekké átalakítani, a mi útját fogja állni annak, hogy egy-egy birtokközösség, rendszerint községek vagyona, spekulánsok kezébe kerüljön. A közös birtok tulajdonosai részére bizonyos elővételi jogot kell biztosítani a birtok részére. Nézete szerint a telekkönyvben nincs semmi célja a tulajdonrészesedés feltüntetésének, hanem a birtoktestet valamely jogi személy, az illető birtokosokból alakult szövetkezet, a nevére kell telekkönyvezni. Konkrét példákkal megvilágított, élénk figyelemmel hallgatott előadásért a szakosztály köszönetet mondott az előadónak. Az előadást élénk eszmecsere követte, mely után elhatározták, hogy a kérdés törvényhozási uton való sürgős rendezése érdekében főlirattal fordulnak a kormányhoz.

A Jászkun gazdák közgyűlése. A Jásznagykunszolgok megyebeli gazdák élénk részvétele mellett most tartotta rendes évi közgyűlést Almásky Imre gróf dr. főispán elnöklésével a Jásznagykunszolgokmegyei Gazdasági Egyesület, a melyen Gaylhoffer István titkár előterjesztette az egyesület mult évi működéséről beszámoló elnöki jelentést. A jelentés főleg az egyesület mult évi felszázados jubileuma alkalmából rendezett kiállítások sikereit méltatja. Beszámolt az ügyvivő-titkár továbbá az egyesület vagyoni helyzetéről, majd a költségvetést terjesztette elő. Az előterjesztéseket Gorove László, Gyömörey Félix, Lippich Gusztáv, Rónay János és mások felszólalása után egyhangulag jóváhagyták és Almásky Imre gróf dr. elnöknek, valamint Gaylhoffer István titkárnak jegyzőkönyvi elismerést szavaztak. A közgyűlést megelőző választmányi ülés szakvéleményt mondott a cselédlakások tárgyában alkotandó szabályrendeletéről, Jászberény vásártartási szabályrendeletéről, hozzájárult ahhoz, hogy a Tiszaroff és Tiszabó községek *köztenyésztését a piros-tarka fajta* jellegűvé változtassák az eddigi magyar fajta szarvasmarha helyett. Végül elhatározták a megyebeli cukorrépa-termelők szervezésének megkezdését.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi gyűlése. Temesvárról írják: A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya legutóbb tartott havi gyűlésén köszönetét fejezte ki a földmívelésügyi miniszternek azért, hogy a tenyészanyag importálás céljára engedélyezett 100.000 korona utáni 2%-os kamatot megtérítette. Az egyesület elhatározta a tenyészanyagának a Dunántulról és egyes nagyobb gazdaságokból történő bevásárlását és felhívást intéz a gazdaközönséghez a közvetlen Svájcból való importálás ügyében. Ezen akció üzleti lehozolítására nézve megbizta az elnökséget, hogy a Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetével érintkezésbe lépjen, a kisgazdák részére pedig a szükséges összeget egyelőre a hitelszövetkezetek útján szerezzék be. Tudomásul vette a választmány, hogy a gazdasági előadások céljaira nyert 4000 K államsegély felhasználásával eddig már körülbelül 180 előadást tartottak több helyen, vetítőgépek segítségével. Az előadások még folyamatban vannak.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület Igazgató választmánya f. hó 4-én Élthes Zsigmond elnökle alatt ülést tartott, melyen a választmány tagjai szép számmal jelentek meg. Tárgysorozat előtt a titkár részvétellel emlékezett meg Szántó József vál. tag haláláról, kinek emléke jegyzőkönyvileg megörökítettetni határozottatott. Oláh Károly Szárhegyen és ifj.

Darvas Ignác Kászonujfaluban népies mintagazdaság beállítására nyervén államsegélyt, ezt azon meg egyzessel vette tudomásul a választmány, hogy nevezettekől elvárja, mikép a földmiv. miniszternek ezen figyelmét buzgó munkásságukkal fogják viszonzni. Több felszólalásra adott alkalmat a székelyföldi kirendeltségnek azon átírata, melyben a mult igazgató választmányi ülésen a magyar-erdélyi fajta szarvasmarha védelme tárgyában kelt határozatra azon észrevételt közli, hogy a kirendeltség mindig tiszteletben tartotta a vármegyei szabályrendelet intézkedéseit, mire a választmány a kirendeltség teljes elégtételeül kijelentette, hogy az idegen fajta szarvasmarhák behozatala ellen való felszólalásában a kirendeltséget távolról sem volt szándékában gyanúsítani, legfeljebb azon ujabban felmerült törekvések ellen akart az egyesület már eleve állást foglalni, melyek a vármegye állattenyésztési irányának megváltoztatása iránt már is fenn forognak. Elhatározottatott, hogy az őszi állatdíjazások alkalmával Kozmáson is díjazás fog tartatni. Nem tette magáévá az igazgató választmány a Temesvármegyei gazdasági egyesületnek azon megkeresését, hogy a közbirtokossági legelők megváltásának és közvagyoni nyilváníttassanak. Az országos méhészeti egyesületbe tagul belépett a Gazdasági Egyesület. A Sopron vármegyei gazdasági egyesületnek azon megkeresésére, hogy a földadó kataszter kiigazításánál az 1600 négyszögöles katasztr. hold helyett a hektár számítás vétessék alapul s ezen alapon a kataszteri munkálatok átalakíttassanak, a választmány amely átmeneti intézkedést szívesen fogadna, de oly nagy munkát és nagy költséget igénylő átalakítás kérélmzését nem tartja indokoltnak. A sepsiszentgyörgyi kiállítás számadatai, valamint a mult őszi rendezett állatdíjazásokról szóló jelentés tudomásul vétetett. Megállapítottatott a folyó évi bikavásár programja, mely alkalomra tenyész-bikák díjazására 160 korona kiutaltatott s az eddigi program olyképen módosítottatott, hogy jövőre a gazdasági egyesületi tagok nagyobb kedvezményeket élvezzenek azokkal szemben, kik az egyesületbe máig sem léptek be. A vármegyei magánjavak igazgatótanácsa által a vármegyei faiskolakezelők jutalmazására adományozott 300 korona elfordítása iránt a pályázati hirdetés megállapítottatott, melyben igen tanulságos feltételekhez köttettek a jutalmak elnyerésének feltételei. A vármegyei vándortanító és faiskola felügyelői állás megüresedvén, annak betöltésére a pályázati hirdetés közzététele elhatározottatott. A kerületi méhészeti vándortanár által a vármegyei méhészeti állapotáról összeállított jelentést örvendetes tudomásul vette a választmány s a szép lendületnek indult méhészkedés érdekében megkeresni határozta a Székelyföldi kirendeltséget is közreműködésre. Sajnos, tudomásul vétetett a belügyminiszternek azon intézkedése, melylyel a vármegye törvényhatósága által az egyesület előterjesztése alapján az őszi borjúk levágásának korlátozása iránt alkotott vármegyei szabályrendeletet nem erősítette meg.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület márczius 12-én tartotta igazgató-választmányi ülést Székesfehérvárott Esterházy László gróf elnöklésével. Az igazgató-választmány tudomásul vette a Székesfehérvárott márczius hó 5-én tartott bikavásár eredményét, mely szerint a vásárra felhajtott 105 darab bikából 30 darab kelt el 513 korona átlagárban. Öt mezőgazdasági cseléd és öt mezőgazdasági

munkás megjutalmazására javaslatot tett; állást foglalt a Balkán államok állati termékeinek behozatala ellen s e tárgyban a képviselőházhoz felterjesztést intéz a vármegye országgyűlési képviselőit pedig felkéri, hogy ugyanilyen irányban foglaljanak állást.

Házipar Veszprém vármegyében. A veszprém vármegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi kormány támogatásával 5 községben szervez házipari tanfolyamot. Zirczen és Nagykamondon már befejeződött a 6 hetes kosárfonó házipari tanfolyam Ugodon, Deveserben és Vanyolán most van folyamatban. Az 5 tanfolyamon 225 tanuló sajátítja el a kosárfonást s különösen a szőlő- és gyümölcszállító kosarak készítésének elsajátítására fektet az egyesület nagy sulyt; amennyiben ezekből itt a Balatonmellékén igen nagy a kereslet. A tanfolyamokat *Kajdacsy* Endre g. e. ügyvezető titkár szervezi.

Mezőgazdasági gépek az auto nobile-kiállításán. A budapesti negyedik nemzetközi automobil-kiállítás rendező bizottsága Zichy Béla Rezső gróf elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezlet megállapodásához képest a kiállításon, a mely a városligeti Iparcsarnokban lesz, május 17—31-ig a mezőgazdasági gépek tizenkét osztályban nyerne elhelyezést.

Babkivétel az Egyesült-Államokba. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter newyorki szak tudósítója közli, hogy jelenleg az Egyesült-Államokban legkeresettebb az u. n. kidney (máj) és az apró fehér pearl (gyöngy) bab. A babot leginkább c. f. c. i. f. Newyork szokás ajánlani. A kiegyenlítés hitellel alapján történik, a szállítvány ez ellenében indittatik utnak, a fuvarlevélhez pedig 90 napos intézvény van csatolva.

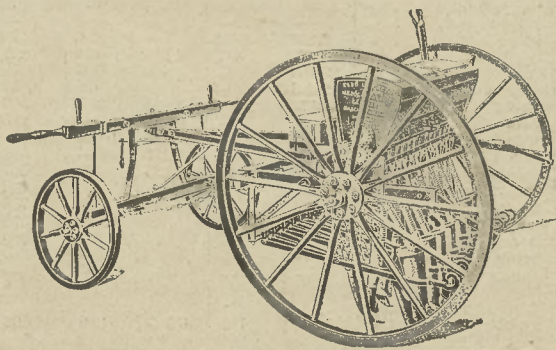
Önként értetődik, hogy levelezés útján esetleg más feltételek is megállapítható k.

A jelentéshez a legnagyobb newyorki, bostoni, philadelphiai és baltimorei babbahozatali cégek jegyzéke is van csatolva. A címek a m. kir. Kereskedelmi Muzeumban megtudhatók.

Hazánk komlótermelése és értékesítéséről 1907-ben, a Köztelek ez évi 18-ik száma közöl egy cikket Cséser Lajos kolozsvári szaktanár tollából. Itt adjuk a főbb eredményeket: Az ország összes komlós területe 1769 kat. hold volt (1906-ban 1800 kat. hold), ebből Királybágon tul 511 k. h., 503 kg. kat. holdankénti átlagterméssel az Alföldön 1020 k. h. 519 kg.; Dunántul 213 k. h. 385 kg. terméssel s a Felvidéken 25 k. h. á 319 kg. átlaggal; az országos termésátlag kat. h.-ként 506 kg. Egy mm. komló ugyanazon területek sorrendjében a következőleg értékesült: 101, 104, 147, 105 korona, az országos átlag 107 korona mm.-ként. Ez évben a kat. holdankénti tiszta jövedelem csak 103 korona volt.

A kolozsmegyei fafaragó tanfolyamok, melyeket az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya a földmívelési miniszter segélyével rendezett, e hó elején befejeződött. Makóban 18 gazdálagny vett részt állandóan és 80 drbot készítették, itt Ujfalvi István állami tanító buzgólkodott a tanfolyam érdekében; Türebén 26 gazda tanulgatta 6 héten át a kereskes mesterséget Juhász József állami tanító buzditására s összesen 110 különféle parasztszerszámot készítettek. Mindkét helyen állandó téli fafaragó társaság van alakulóban.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank f. hó 14-én tartotta Beck Miksa elnöklésével évi közgyűlést, a melyre összesen 36 részvényes 16.029 darab részvényt tett le. A bank az ismert kedvezőtlen körülmények mellett is üzletkörünek tervszerű

LOSONCI DRILL

tolókerekes SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonci mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Ritüntetve: 1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Ellsmerő oklevél.
1906. Nagyvárad: Ellsmerő oklevél

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Állami ezüstérem.
ujtásokért.

kiterjesztése és a kamatkonjunkturák kihasználása folytán az előző esztendővel mintegy azonos nyereséget ért el s így a megelőző évvel egyenlően 7 százalék, azaz részvényenkint 28 korona osztaléko fizet.

Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy az egyes üzletágak közül a váltószámítási üzlet a tavalyi nyereséget jelentékenyen meghaladó jövedelmet hozott. Ez üzletág forgalma azáltal, hogy az elmúlt év nehéz viszonyai között az üzletfelek hiteligenyei fokozott mértékben elégitettek ki, lényegesen emelkedést mutat, s a leszámított váltók összege a 279 millió koronát elérte. Az értékpapír és értékpapírbizományi üzlet forgalma az év nagy részében tartott üzletlenség folytán lényegesen csökkent, s ennek következtében, valamint a tárczában levő értékpapírok árfolyamcsökkenésénél fogva, az ez üzletknél elért nyereség jóval kevesebb a megelőző esztendő eredményénél. A jutalékszámra a tavalyi esztendőhöz képest emelkedést mutat, mely emelkedés kizárólag a rendes folyóüzlet eredménye. A betétállomány az előző esztendőhöz képest 12 millió koronával növekedett és az év végén meghaladta a 96 milliót. A lombardkölcson-üzlet jövedelme a kamatviszonyok folytán igen kedvező volt, a kölcsönállomány közel 39 millió koronát tesz ki. A fiókok eredménye nem éri el a tavalyi üzlet eredményét, minek oka főleg az értékpapír és értékpapírbizományi üzlet forgalmának általános csökkenése és a tárczában levő értékek árfolyamhanyatlása. Az elmúlt év folyamán a Lipót-köruton, közvetlenül a nyugati pályaudvarral szemben, új fiókosztály nyílt meg, miáltal a banknak ez idő szerint Budapesten 5 és a vidéken 4 fiókosztálya működik. A jelzálog-osztály a fix kamatozású papírok nehéz elhelyezhetése folytán csak 2,270.000 korona összegű új kölcsönt bonyolított le; a jelzálogkölcsonök ez idő szerinti összege 32,443.603 korona 06 fillér. Különféle új szindikátusokon kívül résztvett a bank a hitelszövetkezetek tárczaváltóit leszámítóló szindikátusban, valamint a Kassai Takarékpénztár és a Kolozsvári Mezőgazdasági és Hitebank R.-T. reorganizációjára vonatkozó műveletben. Behajthatatlan követelések címén tavaly a legszigorubb mérlegelés alapján 90.315 korona 56 fillér iratott le, mi ez esztendő krízisszerű viszonyai mellett határozottan csekély összeg. Az áruosztály üzletmenete is igen kedvező volt, az árubizományi üzlet forgalma, s az itt elért nyereség emelkedett, hasonlóan növekedett az előleg-üzlet jövedelme is. A Forgalmi Bank R.-T., és a Nyilvános Raktár R.-T. Fiumében jó eredménnyel működtek. A Budapesti Marhavásártéri Vásárpénztár R.-T.-nak a fővárossal köttöt szerződése lejárt, s így a társaság felszámol. A régebbi nyereség-üzletből 1906-ban alapított Nyereség R.-T. a nyersbörnek óriási árhanyatlása folytán nagy veszteséget szenvedett. A veszteségnek a bankot terhelő része azonban a bank idei mérlegében leiratott és tartalékoltatott. A fővárosi közraktárak raktár-állománya az egész éven át, de különösen a második felévben nagy volt, s az év szokatlanul nagy állománnyal záródik. A lefolyt év a közraktárak fennállása óta egyike volt a legjobbaknak, s így a közraktárak a főváros szubvenczióját nem vették igénybe. Hasonlóképpen jól voltak foglalkoztatva a barcsi tárházak is. A közgyűlés a jelentés tudomásul vétele s a mérleg megállapítása után megadta a felmentvényeket és az igazgatóság indítványa szerint a 3,444.528 korona 84 fillér tiszta nyereségből 2,800.000 koronát 7 százalékos osztalék fizetésére, 150.000 koronát a tartalékalap javadalmazására, 114.114 korona 11 fillért az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára és 20.000 koronát a bank alkalmazottainak nyugdíjalpára fordított és elhatározta a fennmaradó 360.414 korona 73 fillérnek új számára elvitelét. E szerint a 38. számú részvény-szelvény 28 koronával március hó 14-től kezdve beváltható. Gál Károly részvényes meleg szavakban mondott köszönetet az igazgatóságnak az intézet körültekintő vezetéseért, mire a közgyűlés véget ért.

APRÓK.

A nematodok és a répatermelés. Ritzema Bos, a VII. bécsi nemzetközi gazdakongresszus egyik előadója szerint a répa nematod-betegségének nincs nemzetközi jelentősége. Megfelelő forgó, meszezés és fészekszerű föllépésénél szénkénegezés, a mélyszántás mellőzése legradikálisabban visznek a cél felé. A kális trágyázás Hollrung szerint nem vezetett eredményre. Csehországban a nematod a répatermelés egyik legnagyobb akadályozója, ugyanarra, hogy ha ennek elejét venni nem tudják, előbb-utóbb föl kell hagyni a répa- és zabtermeléssel. Németország keleti részén is nagyon terjed a baj. Főleg a fekete humusos földekben.

A dohányt korán kell ültetni, mondja Daróczy Vilmos, a Dohányújság jeles szerkesztője. Főleg azért — mondja — mert a föld téli nedvességét ki kell használni a dohánynak gyors növekedésére, hogy korán beérjen és elsőrendű terméket szolgáltatson. Ennélfogva tökéletes, elegendő és jó melegágyakat a termelők idején készítsenek, hogy bőségesen

legyen palántájuk, melyek legkésőbb április végeig kiültethetők legyenek. Mindezt mi is aláírjuk, csak egyet kérdezőnk, hogy mit szólnak ezen iparkodáshoz a hideg szentek és Orbán?

A luczerna értéke származása szerint. A két luczerna medicago sativa reánk nézve a legbecsebb a sokféle luczerna között. Lényeges a luczerna származása. Az amerikai luczerna, a mit ott Alfalfának neveznek, nálunk nem érdemes a vetésre. A francia luczernát tartják a legjobbnak, de a magyar gazdák véleménye az utóbbi években egészen másként alakult ki. A francia luczernánál és még inkább az olasz luczernánál sokkal többet ér reánk nézve a magyar luczerna, a mely a mi éghajlatunkhoz van szokva és a téli legnagyobb hidegeket is baj nélkül kiállja. Ellenben a francia és az olasz luczerna fagyálló-képessége legalább is kétes. Mi magyar gazdák tehát csak maradjunk a mi luczernánknál, a mely bár kisebb szemű, mint a provençe-i, de edzett, bevált, jó luczerna. Gondozása arra terjedjen ki, hogy tavasszal derekasan boronáljuk, hogy a gyomokat belőle lehetőleg kiirtsuk és ha van szívünk hozzá és pénzünk, már az első évben hintsünk reá magyar holdankint 125 kg. 40%-os káli sót és 250 kg. Thomassalakt. Akkor lesz jó és tartós luczernánk, ha ezt az eljárást évente megismételve tesszük.

Oroszország buzatermése. Az orosz kormány most közzétett adatai szerint Oroszország buzatermése quarterekben az utóbbi években így alakult:

1907	61,600.000
1906	63,115.000
1905	75,000.000
1904	84,000.000
1903	72,000.000
1902	60,000.000
1901	51,000.000

Vagyis 1904. óta állandóan hanyatlik.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az időváltozás következtében csöndesebb volt a hangulat és ennek folytán a gazdák most már nem türelmetlenkednek rendelt magvaik megérkezéig. Vörös lóheréből folyvást igen nagy mennyiségeket keresnek. E magfélék még sohasem hozták a fővárosból oly nagy tömegekben a vidékre, mint az idén. A készletek már igen megcsappantak és a kik olcsóbb árak reményében szükségletük fedezésével vártak, azok igen csalódtak, mert államilag ólomzárolt arankamentes mag ára emelkedik. Luczerna ára emelkedést mutat, minthogy a csekély készletekkel szemben változatlanul nagy a kereslete. Impregnált takarmányrépa kereslete a lefolyt héten még lényegesen fokozódott és ennek folytán ma már biztosan feltehető, hogy a vetési idény leforgásával az összes fajták a legutolsó szegig kifogytak. Bükköny ára nagyon hanyatlott, úgy hogy egészséges tiszta mag ma már, 14—15 koronáért kapható métermázsánként. Baltaczinból még vannak szép és magas csiraképességgel bíró készletek. Muharmag. Ebből néhány nagy tétel cserélt gazdát vidéki állomásokon, ára azonban nem változott. Fűmagvagnak főképpen fűmagkeverékeknek rétek, legelők és kerti gyepék létesítésére elég nagy keresletük volt.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslóhere	195—205 K.
Vöröslóhere nagy arankás	175—185 »
Luczernamag, világos szemű	175—180 »
Luczernamag, barnás szemű	160—165 »
Nyulzapuka	150—155 »
Biborhere	36—40 »
Baltaczim	38—40 »
Tavaszi bükköny	14—15 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten is gyér vételkedv uralkodott és miután a kínálat főleg prompt áruban élénk, úgy a kínálattelemek csak olcsóbb áron voltak elhelyezhetők.

A Bór- és lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

Kitünő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és közzvényénél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvizskerekben vagy a Szinyo-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfpart 8.

Elket: finomított szesz adózva 162—162.50 K. adózatlanul 63—63.50 K. élesztőszesz adózva 161.50 K.ig adózatlanul 62.50 K.ig nagyban.

Denaturált szesz hordóval együttkötésre 54—54.50 K. kelt nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszeszben élénk kínálat uralkodott 56—56.50 Budapesten a kontingens nyersszesz ára 58—59. K. Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	162—162.50 K.
Finomított szesz adózatlan	63—63.50 »
Élesztőszesz adózva	161.60—162 »
Élesztőszesz adózatlan	62.50—63 »
Nyersszesz adózva	160.50—161 »
Denaturált szesz	54—54.50 »

Gazdasági czikkek áruforgalma.

A »Gazdasági Lapok« heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1908. március hó 20-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Fizsavidéki	75	23.10	23.50	79	23.75	24.30
"	76	23.30	23.70	80	23.85	24.40
"	77	23.45	23.85	81	—	—
"	78	23.60	24. —	—	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.55	23.90
"	76	23. —	23.40	80	—	—
"	77	23.10	23.60	81	—	—
"	78	23.30	23.70	—	—	—
Pestvidéki	75	22.85	23.25	79	23.60	24. —
"	76	23.05	23.85	80	—	—
"	77	23.15	23.40	81	—	—
"	78	23.40	23.80	82	—	—
Jászági	75	22.90	23.30	—	—	—
"	76	23.15	23.55	79	—	—
"	77	23.30	23.70	80	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Bácskai	75	23.10	23.50	—	—	—
"	76	23.30	23.70	—	—	—
"	77	23.40	23.85	—	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	—	21.10	21.20
középmínőségű (új)	—	—	—	—	20.90	21. —
Árpa takarmányára, elsőrendű	—	—	—	—	14.90	15.10
másodrendű	—	—	—	—	14.70	14.90
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	16.30	16.60
középmínőségű (új)	—	—	—	—	15.80	16. —
Tengeri belföldi	—	—	—	—	13.30	13.55
román v. bolgár	—	—	—	—	—	—
Repezekáposzta	—	—	—	—	—	—

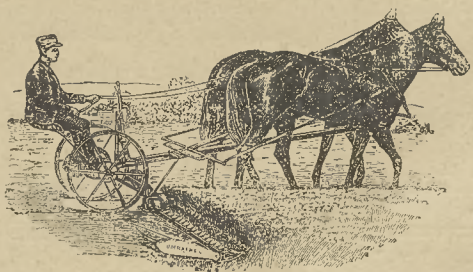
Kimutatás

a hazai nyilvános áruaktárak és szövetkezeti gabonaráktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1908. március 7-től 1908. március 14-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. márcz. hó 7-én	789.932	192.842	148.855	145.000	124.287
Betét 1908. márcz. 7-től rozás 1908. márcz. 14-ig	10.769	1.156	3.406	5.214	20.665
Kita- 1908. márcz. 7-től rozás 1908. márcz. 14-ig	37.850	4.774	17.107	17.058	28.673
Készlet 1908. márcz. hó 14-én.	770.851	189.274	135.154	133.161	123.259
II. Az 1908. március hó 14-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruaktárak.					
Barcs	38.247	3.309	—	15.356	20.378
Békéscsaba	22.481	30	1.151	801	4.181
Berettyóújfal.	1.481	1.817	6.263	53	—
Brassó	3.533	—	1.575	7.401	3.388
Budapest	284.568	90.174	8.781	15.200	1.062
Csákványa	18.696	3.284	243	917	1.158
Czegléd	23.024	1.396	2.374	849	27
Debrécezen	12.282	23.683	4.959	3.993	584
Érniálfalva	3.770	12.655	50	71	2.044
Fiume	6.012	252	8.308	11.139	55.774
Kaba	14.343	1.000	359	243	75
Károlyag	12.212	—	330	35	—
Kassa	2.512	692	5.801	2.214	70
Kisújszállás	37.625	488	2.128	259	125
Kisvárd	10.440	11.680	—	590	37
Kolozsvár	11.715	32	4.258	3.888	794
Marosludas	10.801	1.164	454	1.204	1.002
Marosvásárhely	7.016	—	1.400	2.526	545
Mátészalka	4.897	4.822	6	256	1.343
Mezőtur	36.157	—	3.828	144	56
Miskolcz	8.818	277	17.262	1.962	651
Nagybecskerek	4.028	1.029	111	21.126	8.211
Nagykanizsa	13.387	3.819	16.4	1.397	853
Nagyszalonta	951	907	1.234	921	12
Nagyzeben	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	3.866	482	—	452	270
Nyíregyháza	10.677	17.47	1.056	213	297
Nyitra	9.884	—	949	206	—
Pancsova	2.333	—	—	150	8.037
Pozsony	28.570	2.583	25.655	205	303
Szarvas	25.317	—	3.112	147	205
Szatmár-Németi	8.857	5.263	275	6.860	3.632
Szeged	5.398	101	2.173	—	592
Szoboszló	13.830	73	4.085	63	247
Szombathely	1.474	3.0	10.185	510	82
Temesvár	13.666	—	99	20.803	759
Versecz	7.365	—	532	1.317	4.570
Sziszek	2.667	—	29	8.401	2.328
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaráktárak.					
	6.970	179	6.665	816	608

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Uj Fűkaszaló „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

Szénaforgatók — Lógereblyék Utolérhetően munkateljesítésében és könnyen vonhatóságában.
Uj gabonaaratógép „Handy“

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

KALISÓK

nevezetesen kainit, kalitrágyázó stb. szállítására ajánljuk:

F. GROBE & Co. Berlin W. 9.

Abteilung Kalisalze und Düngemittel.

Képvisező:

REICH ADOLF, Budapest, Csengeri-u. 78.

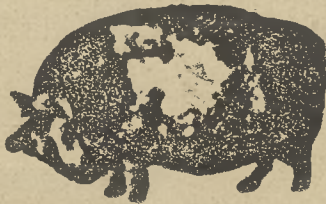
Birtok-haszonbérlet.

Biharmegyében, Henczida község határában fekvő, gazdasági épületekkel felszerelt 1605 hold (1100 □ ölével számítva) kiterjedésű **Balásházy-féle** földbirtok 1908. évi október hó 1. napjától 10, esetleg 12 évre haszonbérletre. A haszonbérleti föltételek megtekinthetők **dr. Markus László ügyvéd irodájában, Nagyváradon.**

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 97-05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE. WOHANKA-FÉLE JAVITOTT

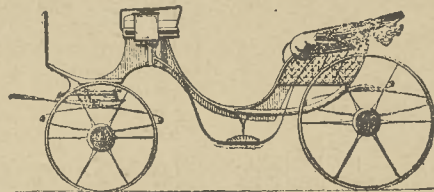
ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN. NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS ~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRS BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76. HELLER MŰR, BPEST.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár uj és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAUPTNER

állattenyésztési, állatorvosi műszerek, **cikkek:**

mint bárzsingsondák, orrgyűrűk, szúrscsapok, nyirógépek és ollók, állatfüljelzők, irrigatorok, sebfecskendők, stb. legdusabb választékban raktáron. Vezérképvisező:

GEITTNER és RAUSCH
czégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 8. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vétel és kölesön, uj és egyszer használt

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju

ZSAK

kazal-repeze-behordást-rostaalj-waggon

PONYVA

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, HUNGARIA kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.

Zsák- és ponyvagár, kölesöntézet. Vétel, eladás és cserélés. Sörgönczlm: **NAGEL BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

MEGJELENT!

KODOLÁNYI-féle 1908. évi

MEGJELENT!

48-ik ÉVFOLYAM

GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2 Korona 80 fillér. — Ajánlott postai szétküldéssel K 3.25. Utánvétellel küldve K 3.45. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” Kiadóhivatalában, Budapest, IV. Ker., Múzeum-Körút 7. sz.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

Gőzekegépész

kerestetik egy nagyobb morvaországi cukorgyár gazdasága részére. Az illető ne legyen 40 évesnél idősebb, erős és egészséges kell hogy legyen. A gőzeke-szántást önállóan fogja vezetni és a javításokat a (Fowler-féle) gőzekegépen, cséplőgépeken, illetve az összes gazdasági gépeken és szereken műhelyi vezetése alatt önállóan eszközölni tartozik. Nyugdíjra kilátás. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, életrajz és fizetési igény megjelölésével „Dampfackern 1890.” jelige alatt Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2. küldendők.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Magas csiraképességű

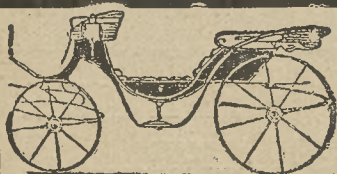
Erdészeti, gazdasági, gyümölcs- és fűmagvakat; erdei és sövény-csemetéket; diszfenyőket, sorfákat; gyümölcsfákat és vadonczokat; Fajburgonyát 100 legjobb fajban legjobb minőségben szállít:

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító

Zalaegerszegen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám. Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Gróf Teleki Árvéd

drassói uradalmában, posta **Konca**, kaphatók:

Magyar bikák, igavonó ökrök, magyar üszők, polandkina kanok, olaszemdeni gunarak, pekingi gácsérok, bronz pulykakakasok Lámpanélküli keltetőgépek. Fenti baromfi-fajok tojásai. Pernaui lenmag. Székely, putyi, prairie tengeri, óvári, oberndorfi takarmány-repamag. Amerikai dió. Kőrisszil-, sorfák. Disz-sorfák.

Fajtojások!

Reitter Oszkár

főkapitánynál Nagybeeskereken kaphatók I. rendű fajtiszt, Angliából hozott törzsek utáni Fehér Orpington } tojások darabja Sárga Orpington } 70 fillér. Pekingi kaosa }

Részamentes biztos csomagolás faldobokban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingi kacsaák készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK! Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kiállításra. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

járműs ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tonyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon: 311.

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására

2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt.

Íásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt.

Mind Riparla Portallsra oltva a következő fajokban:

Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:

Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:

Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt
Gyökeres " " II. " 5 "
" " " I. " 16 "
" " " II. " 10 "
" 2 éves gyökerű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom.

Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegyi bor:

Fehér hectója ———— 10. — K
" peccenyebor ———— 50. — "
Siller ———— 56. — "
Vörös ———— 60. — "
50 literen felül.

Székely I. József
Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

UJDONSÁG!

Farkas-féle

'REFORM'

melegágy - ablakok,

melyek minden eddigig felülmulnak. **ELŐNYEIK:** 1. Alsó és felső részük kovacsolt vasból minden hajllás ellen szerkesztve. 2. A legtartósabbak. 3. Anyaguk elsőrendű vörösfenyőfa. 4. Javítást sohasem igényelnek. — Megrendelhetők:

Farkas és Társa

vasszerkezeti gyárban Budapest, VI. Lohel-u. 8. Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetéssel és eredeti tervekkel díjtalanul szolgálunk.

Elismerő-leveleink közül: Tek. Farkas és Társa uraknak Bpest. A 4 db mintakaptam. Igen czélszerűek és várákozásomat felülmulják. Kérnék ismét 20 darabot elkészíteni és czímemre Bodajk állomásra mint teherárut feladni. Fejérvár-Csurgó, 1907. VI/25. Kiváló tisztelettel Weigl Ferencz főkertész.

RESCH sodronykerítésfonóipartelepe, Bács,

Bácska, készít sodronykerítéseket minden méretben, tartó sodronyok a, tövisekkel felerősítve. — **Sodronykerítés-fonógépeket** gazdaságok és iparosok részére költségvetést, lonatmintát és képes árlapokat ingyen küldök. — Magról nevelt akaczfák 2-10 cm. erősségben és akác, gledicsia élősvégy-csemeték, valamint Ripária szőlővesszők nagyobb mennyiségben kaphatók.

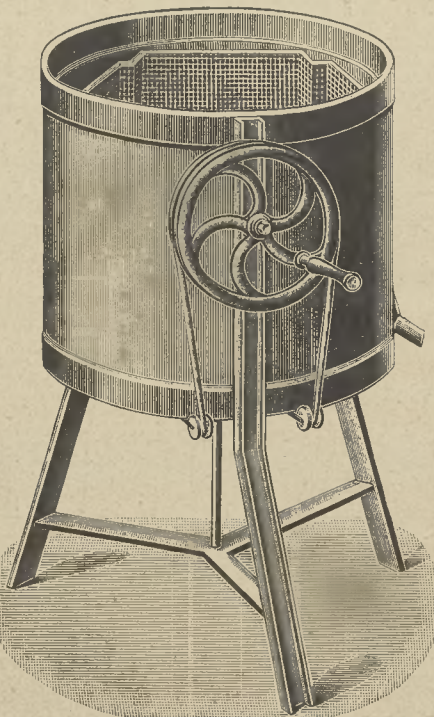
Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti utántermésű vetőmagzabokat, métermázsánként 21 koronájával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva.

Duppai, Milton, Ligovó, Leutewitz.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:

Uradalmi intézőség, Mikosd-puszta, per Zalabér.

Méhészetben szükségelt összes eszközöket

robbanásmentes edényeket, hirdetési táblákat és minden e szakba vágó árút gyárt a

Magyar fémlemez ipar R.-T.
Budapest

Erzsébet királyné-ut 57-59.

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kőszerezés

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummláruk, Suspensorium, irrigator fecskorók stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has-és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Kosok. 3 drb eredeti Skublits-féle, Rambouillet, vörösfreissítésre való, új beszerzés folytán eladó. A kosok 5 évesek és teljesen tenyészképesek. Áruk darabonként 80 kor. franco Kümle állomás.
Burgonya 200 q., egészséges, magas keményítő tartalmu márkahagyma. Ára 5 K ab Kimle, Uradalmi bérlőség M.-Kimle.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

Remek szép duppau

vetőmagzabot

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffyhunad vevő zsákjaiban, dr. gróf Bánffy Miklós zentelkei gazdasága. Kivánatra mintát küld **Nagy Sándor** intéző, Zentelke, u. p. Bánffy-hunad.

Birtok parcellázás

miatt egy 4 hlk. mezőgazdasági szeszgyár f évi április hóig üzemben, ugyszintén mindenféle mezőgazdasági felszerelések, 1 drb **Rusztón Proktor cséplő-garnitúra** és 1 drb 8 lóerejű **egy éves nagy állami cséplő-garnitúra eladó.** — Bővebb felvilágosítással szolgálnak:

BRUCK TESTVÉREK Csernye pr. Bodajk, Veszprém megye.

TÖKMAG.

Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mam-muth és vörös Chinai kereszt-zéséből származó vetőmag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő. Kilója 3 K. Tarnal Bertalan földb. Apostag, Pestmegye. Megrendelésnél kérem e hirdetésre hivatkozni.

Házfedő nádat

200—250 cmtr hosszúságban és cca 50—55 cmtr körméretű kévkben ajánlunk Kéthely állomáson átadva és waggonba rakva kévéknél 10 fillért. Megrendelés esetén waggononként 150 K előleget kérünk.

Csáki és Tsa Betéti Társaság mennyezet-nádfonat és üveg-hüvely gyár **Kéthely (Somogy m.)**

Csemete-eladás.

Mezel vagy kopasz szil: 2 éves ... 1000 drb 15 korona 10000 „ 140 „
 Amerikal szil: 2 éves ... 1000 drb 18 korona 10000 „ 160 „

Faraó Bélánál Zalaegerszegen. Főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Elsőrendű magyarfajú **Erdélyi jármosökrök,** ugyszintén 1 éves magyarfajú

Erdélyi ökörborjúk minden időben nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt. (Szolnok-Doboka megye.)

Eladó magra kézzel válogatott Märker-burgonya, peronosporamentes, métermázsánként 6 koronáért ab Pöstyén állomás. Legkisebb mennyiség 50 métermázsá. **Schulz Ede, Nagyörvistyé,** posta Pöstyén.

Külföldi pénz

Magyarországi birtokokra csak **1,000.000** koronától fölfelé bármily mennyiségben 5% amortizációval együtt a megbecsült érték felére, gyors elintézésel kapható.
Conversiók is eszközöltenek. Csak közvetlen megkeresők forduljanak „L. 607.“ jegy alatt a Gazdasági Lapok kiadóhivatalához.

Tenyésztojások

90% megtermékenyítésért felelőség vállalatik Legmagasabban díjazott, nagy udvarok és kifutókon tisztan tenyésztett törzsekől, u. m.: Fekete és fehér Minorka, Plymouth-R, hamburgi arany (u. n. óriási fázántyúk) tehér és fogolyszínű olasz és Faverolles tojások drbja 40 fill. Fehér és ezüst Wyandotte, óriás fekete rózsataraju Minorka (amerikai ujdonság), fehér Orpington és világos Brahma-tojások darabja 50 fillér. Óriás pekingi kacsotojások drbja 60 fillér. Amerikai óriási Bronzpulyka-tojások drbja 1.20 K. Ezüst gyöngytyuktojások drbként 40 f. Geflügelhof Smritz (Mähren.)

Gyümölcs-oltványok,

gazdasági és diszfák árjegyzék szerint. Akácza-csemete ezre 4-6-10-15 korona, gleditschia csemete ezre 8-10 korona. Borkor rózsák 2-3 éves vadrózsára nemesített erős példányok 10 drb 4.- korona, 25 drb 8.- korona. Árjegyzék ingyen.
Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kertészete **Tarcal (Zemplén m.)**

Spárgagyökér, korai argenteuili, biztosan csiszázó, gyönyörűen fejlett, hároméves. száza 260 fillér, ezre 24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétel szállítja **Irmakert, Nagykanizsa.**

Csicsókát eladok franco Titél állomás métermázsánként 7 koronáért, zsák nélkül. Tíz métermázsányi vételnél 6 koronáért. Molnár Ferencz, Titél.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát szállít **elsőrendű minőségben és legolcsóbban** **Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska).**

szállító kannák, szeparátorok, hűtő készülékek, kopulók stb. Vas- és fémruhágyárból. MÖDLING BECS mellett. Árjegyzék ingyen.

Eibenschützi spárgagyökerek kaphatók, 2 éves, 1000 drb 40.- korona, 100 drb 5.- korona. Csomagolás ingyen. **Linsky, Erzsébetváros, Erdély.**

KUTSZIVATTYUKAT „DIADAL“ láncszivattyukat és szivattyukat minden egyéb czélra szállítanak **GYŐZŐ BÉLA és TÁRSA** szivattyú- és lecskendő-spezialisták **Budapest, V., Baró Atzél-u. 3.** A Vígsház tőszomszédságában.

Magyar Erdész erdészeti és vadászati szaklap Szerkeszti és kiadja **IMECSFALVI IMECS BÉLA.** Borsod-Apátfalván. **Előfizetési ár:** Egész évre. . . 14 korona.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivatalában **Budapest, IV., Muzem-körút 7.**

Kizárólag fajtisza őszi szedésű, tehát fagymentes, továbbá jégverés-mentes anyagot ajánlok vételre!!! Készlet gyökeres csak 120.000. Árjegyzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve! **Sima készlet 3 millió.**

Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:														
Overni hamvas ... fehér	—	—	1.—	8.—	Merlott ... fekete	—	—	—	60 4.—	Muscat Hamburg ... fekete	—	—	2.—	15.—
Budai zöld	—	—	—	60 5.—	Nagy Burgundi 2 éves	—	—	—	70 4.50	„ Madersfield c.	—	—	—	1.80 12.—
Burgundi	—	—	—	80 5.50	Oportó	—	—	—	70 5.—	Augustana ... fehér	—	—	—	2 50
Erdői (fehér bakar)	—	—	—	80 5.50	Othello	—	—	—	80 5.—	Calábriai	—	—	—	2.— 15.—
Erdélyi leányka	—	—	—	1.50 12.—	Vegyes borfaj 2 éves	2.—	18.—	—	60 3.50	Csaba gyöngye 10 db si. 2.50 frt	—	—	—	15.— 100.—
Ezerjő	—	—	—	50 4.50	CSEMEGEFAJ:									
Fehér Bogdányi dinka	—	—	—	80.— 6.—	Chass. blanc, croquant fehér	—	—	—	80 5.—	Damaskusi ... fehér	—	—	—	2.— 15.—
Furmint	—	—	—	60 5.—	„ corneille blanc	—	—	—	1.20 8.—	Ezredéves emlék	—	—	—	3.— 20.—
Hárslevelű val. Hegyaljai	—	—	—	80 5.—	„ Fontainebleau	—	—	—	1.20 8.—	Ferdinand Lesseps	—	—	—	2.— 15.—
Járdovány	—	—	—	80 6.—	„ musc. Gama Drome	—	—	—	1.50 10.—	Genau óriás	—	—	—	1.50 10.—
Juhfarkok	—	—	—	—	„ musc. d'St. Fiacre	—	—	—	1.80 12.—	Kecskececs	—	—	—	1.50 8.—
Mézes ... 1 éves	2.—	18.—	—	50 4.50	„ de Nantes	—	—	—	1.80 12.—	Kossuth Lajos	—	—	—	—
Mirnovácsi	—	—	—	1.20 8.—	„ Napoleon	—	—	—	2.— 12.—	Madelaine angevine	—	—	—	1.— 6.50
Mustos Kadarka	—	—	—	60 4.50	„ Vibert	—	—	—	1.50 10.—	„ royal	—	—	—	—
Olasz rizling erős porhajtás	2.50	20.—	—	50 3.50	Fontain, rouse v. piros	—	—	—	1.80 12.—	Malaga	—	—	—	2.50 20.—
Rajnai Rizling	—	—	—	70 5.—	„ rouge s.	—	—	—	1.20 8.—	Melinet (homok király)	—	—	—	2.— 15.—
Rakk	—	—	—	60 5.—	„ Imperial rouge	—	—	—	1.50 10.—	Passatutti	—	—	—	1.— 7.—
Sárféher	—	—	—	60 5.—	„ Negropont	—	—	—	1.50 10.—	Precoce de Malingre	—	—	—	—
Sauwignon	—	—	—	70 5.—	„ Ronsard vil.	—	—	—	1.80 12.—	Szemendriai	—	—	—	1.80 10.—
Semillon	—	—	—	—	„ tokay angevine v.	—	—	—	1.80 12.—	Bronners szőlő vil. piros	—	—	—	1.80 10.—
Szerémi zöld 1 éves	—	—	—	60 5.—	„ rouge croquant s.	—	—	—	80 6.—	Kecskececs söt.	—	—	—	1.60 12.—
Szlankamenka	—	—	—	80 6.—	Muscat Alexander ... fehér	—	—	—	80 6.—	Malaga rosea vil.	—	—	—	2.50 20.—
Zöld Sylváni 1 éves	2.—	18.—	—	80 5.—	„ Caminada	—	—	—	2.50 20.—	Malakoff Ossum söt.	—	—	—	3.— 20.—
Bogdányi dinka piros	—	—	—	60 5.—	„ candia	—	—	—	2.50 20.—	Rosa minna di Vacca	—	—	—	1.80 12.—
Kövidinka	—	—	—	60 5.—	„ croquant	—	—	—	1.80 12.—	Dodrelábi ... fekete	—	—	—	1.20 8.—
Szlankamenka piros	—	—	—	1.60 10.—	„ dr. Rob. Hogg	—	—	—	2.20 15.—	Izabella	—	—	—	1.20 8.—
Tramini	—	—	—	1.50 12.—	„ Escholata sup.	—	—	—	4.—	Malaga kék	—	—	—	2.— 15.—
Veltelini	—	—	—	60 5.—	„ Lahnes Perfect.	—	—	—	5.—	Ökörszem	—	—	—	1.20 8.—
Alicante bouchet fekete	—	—	—	70 5.—	„ Lunel	—	—	—	1.— 6.—	Olivette nouve	—	—	—	1.80 12.—
Aramon	2.20	20.—	—	8.—	„ Ottonel	—	—	—	1.80 12.—	Trollingi	—	—	—	1.50 10.—
Carbenet	—	—	—	60 4.—	„ Pansée	—	—	—	2.50 20.—	Vegy. csemege exquisit fajok	5.—	35.—	2.—	15.—
Kadarka nemes	—	—	—	60 4.—	„ di Corail vil. piros	—	—	—	1.50 10.—	„ kiváló jó	4.—	25.—	1.50	10.—
					„ frontignen rouge sötétpir.	—	—	—	1.80 12.—	„ chasselas fajok	—	—	—	1.— 6.—
										Rip. portalis I. oszt.	2.50	22.—	1.40	12.—

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által fizetett összeget megteríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendőek, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapeston, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

A HELLER-féle
„KING“gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép. az eset-
munka 20-
szorosát tel-
jesíti.Legnagyobb megtakarítás
időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálót feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti. Kimerítő prospektus 302. szám alatt a magyarországi vezérképviselőtől: **Waidl Emil Budapest, VIII., Népszínház-utca 23.** kérendő. **Pontos munkateljesítményért szavatolunk. — Prospektus ingyen és bérmentve.**

Eladó peronospora-mentes magburgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsájtja az alanti — importált mag után termelt, kézzel válogatott — burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva, 200 kilogrammos legkisebb mennyiségben.

Professor Märcker: Fehér húsu, magas keményítő tartalma, bő termő.
Wolmann: Vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra.
Industrie: Sárga húsú, ugy ékezési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj.
Up to date: Igen keresett fehér húsu burgonya, nagyon bő termő, ékezési célra a bécsi piacon nagyon keresett.
Cymbal: ...órán érő, sárga húsu, bő termő ékezési faj.
Ascher, P. Krüger és Weisse Königin: Mindhárom faj ugy ékezési, mint ipari célra nagyon alkalmas.
Eigenheimer, Avenir: Hollandi tenyésztések, korai, sárga húsu; továbbá az ismert **Magyar Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozottól eredeti mag termése, bő termő, magas keményítő tartalommal, ugyisntén **Agnelli Pannoniája**, sárga húsu, korai.
Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: **Uradalmi intézőség Mikosd puszta, er Zalabér.**

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtszta, kitünő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárg húsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Muscat orange, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga. Párisi prescott cantaloup, Srimpecek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsanka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranyárgabélű, Debreceni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Ónody-féle, Páratlan, Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek kétizbeni vetésére	—,20 korona
500 „ „	50 „ „	1,60 „
1000 „ „	100 „ „	3,— „
2500 „ „	250 „ „	7,— „
5000 „ „	500 „ „	12,— „
10000 „ „	1000 „ (egy holdra való)	20,— „

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezmény, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál:

BIRÓ PÁL kertgazdasága DEBRECZEN.

A bivalyállomány apasztása céljából Lebény-Szt.-Miklósi uradalomban (Moson m.) eladásra kerül:

15 drb 1½ éves hasas és 15 drb választott üsző.

Venni szándékozók forduljanak bővebb felvilágosításért:

az uradalmi felügyelőséghez
Lebény-Szt.-Miklós.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítések, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyek, halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férf-, női- és gyermek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelősátrak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Óriási pekingi kacsa és aranyárga Orpington tyuk-tenyésztőjás rendelhető Fedák Istvánnál Kecerpálvágáson, posta Tapolyhanusfalva. — Árjegyzék ingyen.

Keltetőgépek díjtalanul próbára.
Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak.
Keltetőgépek sok száz kitünő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországából, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyuk-, liba-, fogoly-, fácán- és kacsa-tojásokhoz.
Keltetőgépek részletfizetésre **Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriába és Magyarországra. — Egyedüli készítője **G. Mücke, Reisenberg bei Wien, III. sz.** Ezen szakmában az egyedüli gyár.

Nagy uradalom

okleveles v. főtisztje jutányos feltételek mellett elvállalja:

gazdasági üzemtervek reális jövedelmezőségi alapra fektetett kidolgozását, gazdaság felügyeletét és ellenőrzését, számviteli berendezését és azok rendszeres vezetését, mezőgazdasági gyárüzemek berendezését, kezelését és hasznosítását, tehenészet berendezését, tejtermékek értékesítését, hizlalni való tarka és jármos ökrök, fejős tarka tehenek beszerzését, erdők kezelését és kihasználását. Birtok-becslési, bérleti és hitelügyekben eljár. Szíves megkeresések „Teljes garancia 1183.“ alá a kiadóba kéretnek.

Tenyésztőjások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorkák a 6000 márkáért Amerikából importált „Champion Victor“ kakas és kitünő tojók származékai, gyönyörű óriás példányok. Megtermékenyítés és trissességért kezeség vállalatik. Darabja 50 fill. **Vodička Tobitschau (Mähren.)**

Eredeti Felső-Innthali és Montavonni

tenyésztőjásokat és fejősteheneket (tuberkulózis menteseket előnyösen közvetít s a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: **Anton Hell, Imst, I/Tirol.**

Anton Hell, Imst, I/Tirol.

Uradalmakban,

gazdaságokban elhullott állatok bőreit, v. m. marhabőröket szerzőbőrnek, ló- és csikóbőröket kocsifedél, illetve ülésbőrnek, disznóbőröket nyereg vagy ülésbőrnek feliben, esetleg jutányos díjért **Marsal Janos** timár iparos **Szarvas, Békés megye.**

Marsal Janos
timár iparos
Szarvas, Békés megye.

Yorkshire
tenyészállatok

elsőrendű minőségben kaphatók **Dukai Takács Ferencz** gazdaságában, **Duka, u. p. Jánosnóháza, Vas megye.**

GAZDÁK
figyelmébe!

= 50% =
olcsóbb,

pyroleum

világítása.
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakob
BUDAPEST,

X. ker., Kozmarta-utca 22.

Gyümölcsészeti Lexikon.

1500 ezim alatt 400 képpel, gyakorlati alapon foglalkozik a gyümölcsészettel. Ezenkint 4 füzet jelenik meg. Megrendelhető füzetként vagy egész évi 4.— K előfizetéssel a szerzőnél, **Eötvös Laios, Tarczal (Zemplén m.)**

PIEDLER
JÁNOS
LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyereshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmattetszés szerinti mennyiségben és eredeti (pernai) orosz lenmagot.

ELADÓ 870 katasztrális hold birtok a Tolnamegyei Puszta Csámpán, Paks mellett. Ügynökök kizárva.

Czim: **Graepel Hugó Budapest!**

Eladó szőlőoltványok.

I. osztályu gyökerez Riparia Portalis és Rupestris Monticola alanyra oltott kitünő borfajták ezre 180—200 korona és kiváló csemegefajták ezre 200—300 korona, dus gyökézzettel és igen szép hajtással. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld **Schmidt Mátyas, Erzsébet szőlőoltványtelep tulajd. Bogáros, Torontálmegeye.**

Eladó tenyész bikák és kosok.

Tisztavérű, tuberkulinra nem reagált, első rendű minőségű simmenthali tenyész bikák és nagy testű rambouilleti 1—2 éves kosok a szabadkai földmives iskola gazdaságában eladók. — Bővebb értesítést nyújt az iskola igazgatósága Palicsfürdő. Posta, távirtda, vasut helyben.

ELADÓ bognárszerszámfa
uradalmi készítésű.

- 4000 drb bükkfa **keréktalp**, kinagyolva egy és két talpat kiadó darabokban. Egy talpnak való ára **40**, két talpnak való ára **80 fillér.**
- 4000 drb **cserfa kerékküllő** drb-kint **12 fillér.** — Továbbá

mezei vasuti talpdeszka

1500 darab mult évi készítésű tölgy- és akác-fából fűrészelve 110 hosszú. 20 széles és 5 cm. vastag méretben, darabonkint **80 fillér.** — Ajánlatok kéretnek

Paál Viktor

urad. számtartóhoz **Zalaszentgrót.**

Szőlőoltványok

dús gyökerű erős példányok hiányok pótlására, vagy új ültetésekhez. Készlet még 80.000 darab **Borfajok:** Erdei, Olasz-Rizling, Pirosbakar, Kövidinka, Nemeskadarka, Oportó, Mézesfehér és bőtermő borfajok vegyesen. **Csemegefajok:** Passatutti, Ezeréves, Piros gyöngy, Fehér gyöngy, Muscat Ottonel, Genuai zamatos és csemege-különlegességek vegyesen.

Gleditschia

Koronatövis, Krisztustövis vagy Tüskéslepényfa.

Élősövénynek legáthatatlanabb óriás sűrű ágas tövisű, rajta sem ember, sem állat, még apró malaczkok sem hatolhatnak át. Ezer csemete elég 50 méter hosszú kerítés örökítéséhez. **Kétéves erős csemete ára ezrenként 12 korona. Különösen válogatott, földfeletti része méternél magasabb, nagy, kifejtett tövisű ezre 18 korona.** Minden rendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek ingyen. Magva, vetéshez nyomtatott utasítással 5 kiló 6 korona, 10 kiló 10 korona.

Delaware borból egy üveg kóstoló

csomagolással egy korona. — Czim:

Nagy Gábor, Nagykágya,

u. p. Kóly.

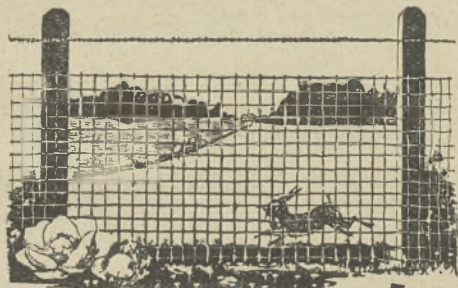
➔ *Árjegyzék ingyen és bérmentve.* ➔

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!

Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmányával!

Mezőgazdák
figyelmébe!

Szőlőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/15

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát,** mint a szabadalmazott legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinél fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő-s mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos és világszabadalommal védett találmány előnye: Olcsóság! celszerűség és könnyű kezelés.**

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel,

Készletben: 1, 1½ és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 3 méter magasságban 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenként: **30 40 50 60 70 80 94 112 132** fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1½ méter magasságban pedig 1, 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenként: **48 58 78 88 98 108 128 148 168** fillér.

Körülbelül 1,5×5 cm. lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenként **82 fillér.**

Körülbelül 10×10 cm. lyukbősséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenként: **42 47 57 67** fillér.

Csomagolásért, földszállításért és kezelési költségeikért számíthatik □-méterenként 1 fillér, de egy küldeménynél legalább 50 fillér.

A horganyozott **tüskésodrony** ára (8 cm. tüsketávolsággal) méterenként **6 fillér,** melynek alkalmazásával a kerítés tetszése szerint megmagasítható.

Számos elismeréssel áll rendelkezésre!

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkerítéseket erős sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat, magtár-ablakrostályokat, ökör-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

➔ **Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.** ➔

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16 "

Osszesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. " " 59.782.26 " 1905. " " 61.730.60
1903. " " 109.331.73 " 1906. " " 39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A német birodalmi gazdasági egyesület nagy ezüst érmével tüntették ki **Grabe és Vahle** bielefeldi céget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításon

szab. répavágó gépeiért

az itt felsorolt előnyei miatt:

Páratlan munkamennyiség. Minden nagy- és középbirto- kosra nézve nélkülözhetlen.

Óránkint végez:

80—100 mázsát — kézi hajtással.

160—200 mázsát — motorhajtással.

Sima metszés épszőgű szeletekben, tet- szes szerinti méretekben. Semmi nedv- vesztéség. Fényes bizonyítványok kiváló gazdáktól és a Hallei és Münsteri kísérleti állomásoktól. Sok kifűntetés.

Áratat tudakozódásra közli.

Grabe & Vahle gazd. gépgyára Bielefeld, Westfahlen.

Gróf Breunner Ágoston örökösei garam-kis- sallói pinczészetében a következő borok kerülnek eladásra:

100 Hl.	1906-os fehér asztali
150 "	1905-ös " "
31 "	1906-os veltelini "
54 "	1905-ös " "
60 "	1904-es " "
12 "	1906-os rizlingi "
14 "	1905-ös " "
15 "	1904-es " "
8 "	1906-os sylváni "
14 "	1905-ös " "
13 "	1904-es " "

Bővebb felvilágosítással az urad. intézőség Nagypeszek, u. p. Tergenye, Hontmegye, szolgál.

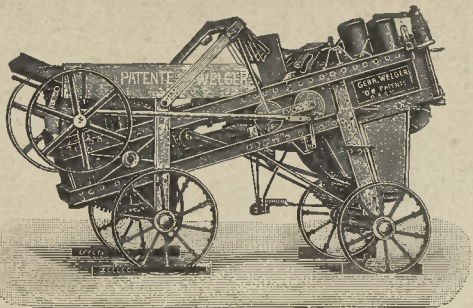
Riparia Portalis alanyon oltott fás szőlőoltványok bő- termő borfajokból és csemegefajokból:

1 éves borfajok	I. oszt.	85.— frt ezrenként
2 " "	I. " "	125.— " "
	II. " "	35.— " "
1 " csemegefajok	I. " "	95.— " "
2 " "	I. " "	135.— " "
	II. " "	45.— " "

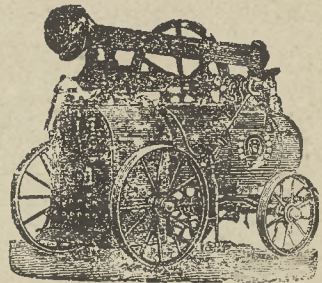
Válogatott jó II-od osztályúak adhatók ezrenként 45.— frt árban Eladó még mintegy 40,000 db gyökeres Riparia. Czim: **Mósa Ferencz, Maroscsapó.**

Haszonbérbe

kiadó Erdélyben a Maros mentén családi körülmények miatt **egy göztégla- és cserépgyár 500 hold földbirtok- kal,** avagy esetleg a gyár külön is. **Évi bér 36.000 ko- rona.** Tájékoztásul közöltetik, hogy a múlt évi kimutatott tiszta jövedelem akadályozott kezelés mellett is 78.000 koro- nában lett kimutatva. Czim a megtudható a kiadóhivatalban 747. szám alatt.

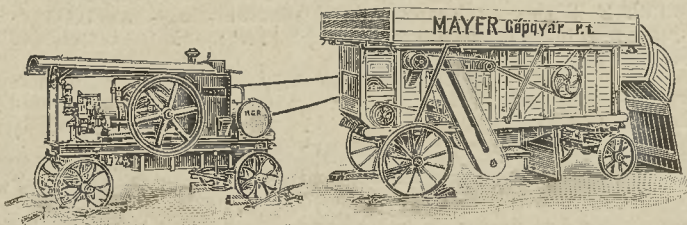
GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

Mayer gépgyár

vas- és fémtönde részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körut 61. sz.

HÖRNEI-LAUFER BÉSTY

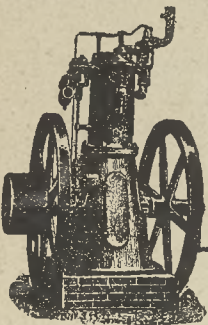
Malom-építéset, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kitűnő munka. Kedvező feltételek. **Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.**

Takarmanykamra-berendezések Reformator-motorral.

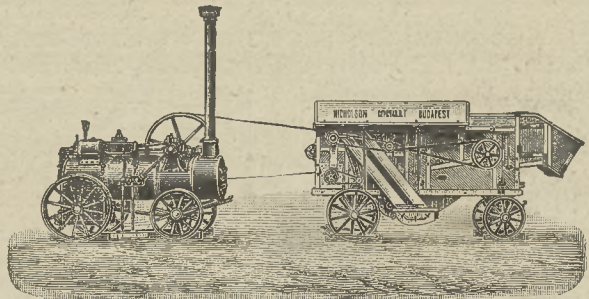
Kívánatra saját rendszerünk szerint vízvezetéki és villanyvilágítási üzemmel kombináljuk.

Oleó üzem! Teljes üzembiztonság!

Néhány referenzia: Turonyi Biedermann-féle uradalom Mozsgó, Turonyi Biedermann-féle uradalom Eendrőcz, Turonyi Biedermann-féle uradalom Okorág-Kárász, lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd gazdasága Szódrákos-Csörög-Göd, bezerédi Bezeredy Andor gazdasága Ménfő, Rójtői Bauer Antal gazdasága Bódé, u. p. Ajka, Győri dr. Kautz Gyula gazdasága Györgyháza, u. p. Börny, Sg. Segesváry Ödön gazdasága Iklád-Domony, dr. Schwarcz István Kis-Szántó, u. p. Bors, Milotai gazdaság Milota, u. p. Tisza-Ujlak. — További felvilágosítással és ajánlattal **SIGNER F. és R. mérnöki vállalat, Budapest, V., Kálmán-utca 15.**

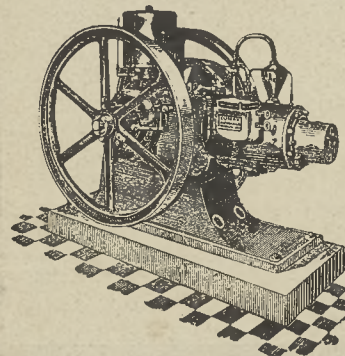
„NICHOLSON” gépgyár részv.-társ. BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

Ajánlja saját, hazai gyártmányu **gőzmozgonyait, cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtő-gépeit, „Gloria” páros soru és tolóhenger rendszerű „Nemzeti” sorvető gépeit, legújabb rendszerű váltva forgatható „GŐZEKÉIT” 10” mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.**

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

CLIMAX és ECLIPSE

nyersolaj-motorok és lokomobilok.

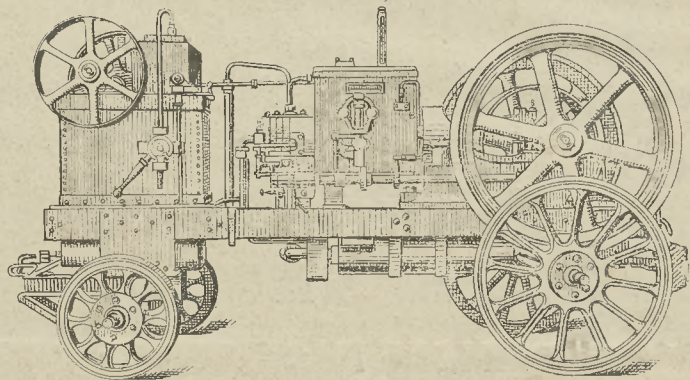
Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra

Nincs robbanási veszély, se pénzügyori ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA motorgyár
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

Eredeti

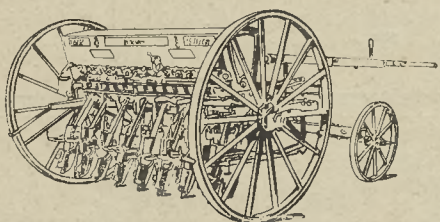
„OTTO”

-féle lokomobilok, benzin- és szivógáz-motorok.

Kényelmes
fizetési
feltételek.

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Szab. alsó- és felső-kiömlésű eredeti Pracner gyártmányu

„Kincsem”

vetőgépek, kukoricza és répa vetésére legalkalmasabbak.

„Knotek”-féle arató- és fűkaszálo-gépek. Első rendű anyagból, tökéletes szerkezettel, várakozáson felüli munkateljesítményvel. A continens legnagyobb aratógépgyárából.

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzin, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség 1¹/₂—2¹/₂ fillér óránként és lóerőnként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Örlő- és daráló hengerek. Benzin- és spiritusz-lokomobilok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ivilámpák.

Arjegyékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

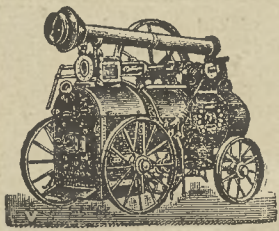
Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

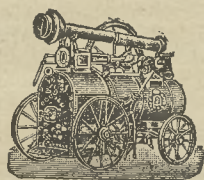
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

A m. kir. államvasutak gépgyára gépeinek eladása. Mindennemű gazdasági gépek.

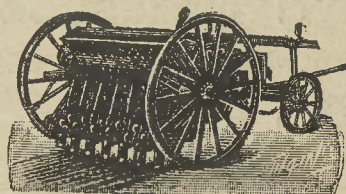
Csereszlepek köttetnek.

Jól javított cseplőkészletek.

Gépjavitások elfogadtatnak.

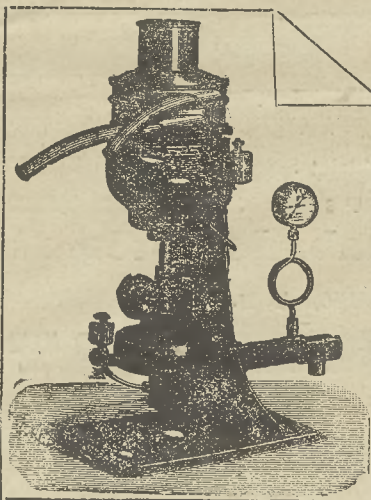
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

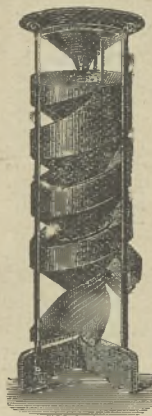
Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

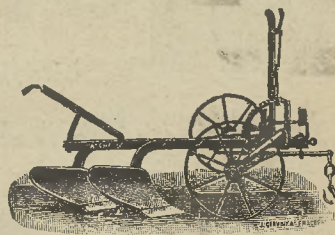
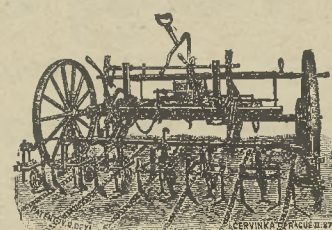
JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

HAVLIČEKPLATZ No. 26.

J. ČERVINKA PRAGUE

J. ČERVINKA, PRAGUE-11.371

offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, neuartige, leichte Klee- u. Grassämaschinen mit unverwüthlichem Stahlsäwerk, die weltberühmte automatische Rübenhacke „Patent Deyl“ geigiet für Rübe, Mais, Kartoffeln, Getreide, als auch zum Querschneiden der Rübenreihen und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippbar, mit Deichsel.

ACZÉL EKÉK.

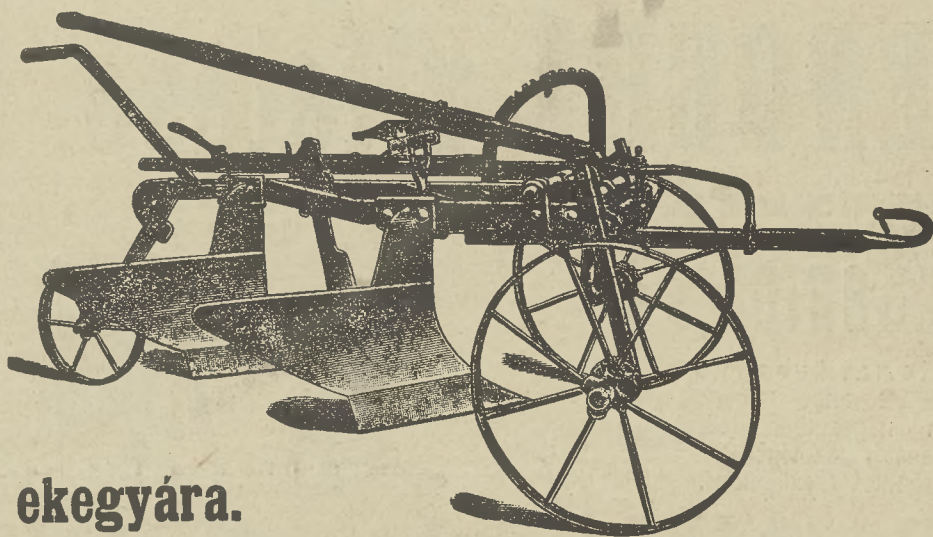
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, páncél aczél kormányokkal, tégely-aczélből készült ekefejjel

egyes egyetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

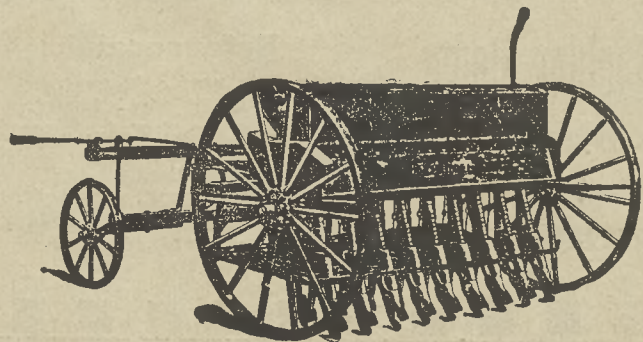
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

Nagyobb területek szántását **gőzekével** hajlandó vagyok elvállalni; épügy mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFFERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest—Kelenföld.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.
ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécis II., Handelsquai 130.
Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strasse 6.

Arjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagcsövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repczeponyvákat, nyers és ruggyantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

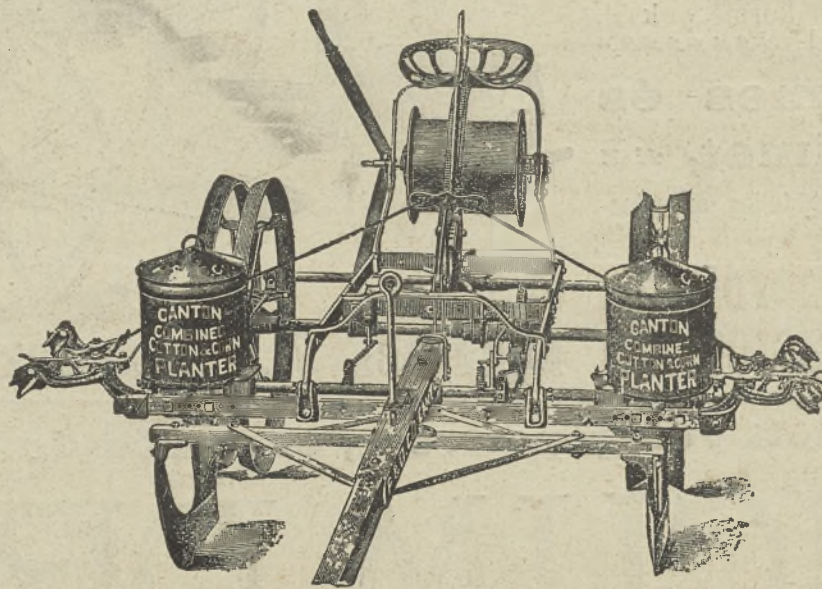
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„Senior”

automatikusan 24—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior”

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„Senior” tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior”

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7—10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior”

magyar gazdaságokban 1907. évben körülbelül 200 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen.
Ungar Lajos urad., Ómoravicza.
Deutsch Sándor gazd., Valkány.
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebla.
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári.
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Referenciák:

gróf Eltz-féle urad., Vukovár.
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó.
báró Kemény József urad., Marosnémeti.
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár.
Csóka uradalom, Csóka.
Plukovits József gazd., Csantavér.
Deutsch Adolf gazd., Nagyboldvány.
Gergely Károly gazd., Gyömrő.